

Χαιρετισμός Δημάρχου Δράμας

Ο Δήμος Δράμας μέσω του Ολοκληρωμένου Σχεδίου Αστικής Αναγέννησης (ΟΣΑΑ), αξιοποίησε πόρους ύψους 7.227.000,00 € του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Μακεδονία-Θράκη 2007-2013» με κύριο στόχο την ολιστική και ισότιμη αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών, οικονομικών και κοινωνικών θεμάτων του αστικού ιστού.

Για το Δήμο Δράμας το «κλειδί» στον σχεδιασμό, τη σύνταξη και τέλος στην υλοποίηση του Σχεδίου ήταν ο όρος «ολοκληρωμένο», η αντιμετώπιση, δηλαδή, όλων των πολιτικών, των σχεδίων και των προτάσεων ως ένα σύνολο αλληλοσυνδεόμενων στοιχείων. Με γνώμονα τον ολοκληρωμένο χαρακτήρα, προτάθηκαν Πράξεις που παρουσίαζαν συνέργεια μεταξύ τους και όφειλαν να είναι τέτοιες, ώστε το συνολικό αποτέλεσμα να είναι μεγαλύτερο από το αθροιστικό αποτέλεσμα των επιμέρους Πράξεων, σε περίπτωση που αυτές υλοποιούνταν μεμονωμένα και αποκλειστικά από το Δήμο Δράμας.

Η παρουσία του Εταιρικού Σχήματος και η συνεργασία των τοπικών φορέων στην μεταφορά τεχνογνωσίας, έδωσαν την απαιτούμενη δυναμική στο Ολοκληρωμένο Σχέδιο Αστικής Αναγέννησης και εξ αυτού σήμερα μπορούμε να χαρακτηρίζουμε την προσπάθεια μας ως “επιτυχημένη”.

Σκοπός της παρούσας έκδοσης είναι η παρουσίαση του ΟΣΑΑ του Δήμου Δράμας με το οποίο αντιμετωπίστηκαν στοχευόμενα ζητήματα, αστικού χαρακτήρα, στην πόλη μας και δημιουργήθηκαν οι ισχυρές βάσεις για τη Βιώσιμη εξέλιξή του.

Αναμφισβήτητα επιτυχημένες πόλεις είναι αυτές που μπορούν να προσαρμόζονται συνεχώς στην εξέλιξη των οικονομικών, κοινωνικών και τεχνολογικών απαιτήσεων, χαρακτηρίζονται από καινοτομία, επιχειρηματικό πνεύμα, οργανωτικές στρατηγικές και έχουν αναπτύξει τις κατάλληλες υποδομές έχοντας πρόσβαση σε κατάλληλα χρηματοοικονομικά εργαλεία. Με γνώμονα αυτά τα χαρακτηριστικά υιοθετούνται και ορίζεται το όραμα της δημοτικής Αρχής για τη Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη την περίοδο 2014-2020.

Ο Δήμαρχος Δράμας
Χριστόδουλος Μамσάκος

Εισαγωγή

Το Ολοκληρωμένο Σχέδιο Αστικής Αναγέννησης του Δήμου Δράμας εντάχθηκε στο Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μακεδονία-Θράκη 2007-2013» και αποτέλεσε τη συνέχιση του Σχεδίου Αστικής Ανάπτυξης του Εμπορικού Κέντρου της πόλης Δράμας που υλοποιήθηκε στο Γ΄ Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης, όπου εφαρμόστηκαν δράσεις για «Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις αστικής ανάπτυξης σε τοπικές ζώνες μικρής κλίμακας». Ενώ ο χαρακτήρας των δράσεων για το Γ΄ ΚΠΣ ήταν πιλοτικός και κυρίως επικεντρώθηκε στις δυνατότητες των ίδιων των ΟΤΑ να ανταποκριθούν σε ένα νέο ρόλο, όπου μέσω των Επιχειρησιακών Σχεδίων, για πρώτη φορά, αντιμετωπίστηκε ολοκληρωμένα μια στοχευμένη περιοχή (παρεμβαίνοντας ταυτόχρονα σε υποδομές, οικονομία και απασχόληση), η στρατηγική αστικής ανάπτυξης στο ΕΣΠΑ 2007-2013 έθεσε μακροπρόθεσμους στόχους για την ανάπτυξη ελληνικών πόλεων προκειμένου να εξασφαλιστεί «η συνοχή του χώρου και η βιώσιμη κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη, που δε θα στερούσε από τις μελλοντικές γενιές το δικαίωμα της επιλογής».

Η βιωσιμότητα των αστικών κέντρων αναφέρεται τόσο στη λειτουργικότητα τους με την έννοια της αντιμετώπισης των ελλείψεων που πολλά από αυτά παρουσιάζουν ως προς τις υποδομές τους, όσο και στην οικονομική τους βιωσιμότητα με την έννοια ενός ανταγωνιστικού παραγωγικού προτύπου σε συνδυασμό με την αποτελεσματική διοίκηση τους. Χαρακτηριστικά στοιχεία της αστικής πολιτικής στη περίοδο 2007-2013 ήταν η πρόσβαση των πολιτών στην εργασία, στην εκπαίδευση, στις υπηρεσίες και στην ψυχαγωγία, το αναβαθμισμένο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον, η δυναμική και ανταγωνιστική οικονομική ανάπτυξη, οι καινοτόμες επιχειρηματικές δραστηριότητες και η παροχή κοινωνικών υπηρεσιών μέσω μιας εκσυγχρονισμένης δημόσιας διοίκησης.

Η στρατηγική ανάπτυξης των αστικών κέντρων στο ΕΣΠΑ αναπτύχθηκε ως συνδυασμός των παρακάτω στοιχείων:

- πολυκεντρικότητα
- ενίσχυση των τάσεων δικτύωσης μεταξύ αστικών κέντρων
- βελτίωση και ανάπτυξη των υποδομών και περιορισμός της αστικής διάχυσης
- αειφορική ανάπτυξη των πόλεων (αύξηση πρασίνου και κοινοχρήστων χώρων, ολοκληρωμένες υποδομές αστικών εξυπηρετήσεων, αστικές αναπλάσεις, δίκτυα πεζοδρόμων και ποδηλατοδρόμων, μείωση των οικιακών αποβλήτων)

- αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων στα αστικά κέντρα
- βελτίωση της πληροφόρησης σχετικά με τις εξελίξεις στα αστικά κέντρα.

Το Ολοκληρωμένο Σχέδιο Αστικής Αναγέννησης, αποτέλεσε ενδιαφέρουσα πρόκληση για το Δήμο Δράμας, πολύ πριν την έναρξη των διαδικασιών σύνταξής του, καθώς τα αρμόδια στελέχη συμμετείχαν ενεργά σε όλα τα στάδια ολοκλήρωσης του Οδηγού Σύνταξης Ολοκληρωμένων Σχεδίων Αστικής Ανάπτυξης, της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης για την περίοδο 2007-2013.

Κατά τη φάση σύνταξης του ΟΣΣΑ της πόλης της Δράμας και αφού προσδιορίστηκαν με σαφήνεια οι αναπτυξιακές προτεραιότητες, καθορίστηκε η χωρική εμβέλειά του και κατόπιν οι Πράξεις και οι φορείς υλοποίησης αυτών.

Κύρια κριτήρια επιλογής των Πράξεων αποτέλεσαν η ανάγκη εξασφάλισης του ολοκληρωμένου χαρακτήρα του σχεδίου και η ανάδειξη των συμμετοχικών διαδικασιών των μελών του εταιρικού σχήματος. Οι Πράξεις που προτάθηκαν στόχευαν στην προστασία και την αειφόρο ανάπτυξη του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος, την οικονομική ευημερία, την βελτίωση της ποιότητας ζωής στην πόλη, την αναζωογόνηση των ιδιαίτερα υποβαθμισμένων γειτονιών, την πρόνοια για την κοινωνική συνοχή και την αποφυγή των φαινομένων κοινωνικού αποκλεισμού, της δεδομένης αστικής περιοχής.

Σήμερα λίγο πριν την ολοκλήρωση του ΟΣΑΑ, αξιολογώντας τόσο την πορεία των Πράξεων όσο και αντανάκλαση αυτών, στους αποδέκτες-ωφελομένους, συμπεραίνουμε ότι η Αστική Ανάπτυξη αποτελεί μια αέναη προσπάθεια βελτίωσης των συνθηκών διαβίωσης των κατοίκων μιας πόλης μέσω παρεμβάσεων που θα ενισχύουν τη Βιώσιμη Αειφόρο Ανάπτυξη.

Η εμπειρία, η αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ των μελών του εταιρικού σχήματος και η απόκτηση τεχνολογίας σύνταξης και εφαρμογής Επιχειρησιακών Σχεδίων Αστικής-Βιώσιμης Ανάπτυξης, αποτελεί για το Δήμο Δράμας κληρονομία και εργαλείο για την μελλοντική ολοκληρωμένη αντιμετώπιση σχετικών θεμάτων.

Αικατερίνη Ιωσφίδου

Συντονίστρια του Ολοκληρωμένου Σχεδίου
Αστικής Αναγέννησης Δήμου Δράμας
Προϊσταμένη Τμήματος Προγραμματισμού, Ανάπτυξης & Οργάνωσης
Περιβαλλοντολόγος, MSc

Ευχαριστίες

Ευχαριστούμε θερμά

Τις Δημοτικές Αρχές που κατά την θητεία τους από το 2009 έως σήμερα, στήριξαν μέσω του θεσμικού τους ρόλου προκρινόμενου να στεφθεί από απόλυτη επιτυχία (κρίνοντας εκ του αποτελέσματος) η υλοποίηση του Σχεδίου Αστικής Αναγέννησης του Δήμου Δράμας.

Τα στελέχη όλων των μονάδων της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος, Ανατολικής Μακεδονίας- Θράκης για την αμέριστη συμπαράσταση και παροχή βοήθειας από της έναρξης του Προγράμματος μέχρι σήμερα.

Τα μέλη του Εταιρικού Σχήματος και όλο το ανθρώπινο δυναμικό που απασχολήθηκε από τη διαβούλευση για τον ορισμό του Εταιρικού Σχήματος μέχρι και την ολοκλήρωση της υλοποίησής του.

Τον κ. Γεώργιο Καπαντζόγλου, πρώην Προϊστάμενο Διεύθυνσης Προγραμματισμού, Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Δήμου Δράμας, για τη σύνταξη και το συντονισμό του ΟΣΑΑ μέχρι και την ημέρα συνταξιοδότησής του, για τη μετάδοση της πολύχρονης εμπειρίας του σε συγχρηματοδοτούμενες πράξεις καθώς και τη συμμετοχή του ως ενεργός πολίτης στην διάρκεια υλοποίησης του ΟΣΑΑ.

Την κα. Ιωάννα Παπαδοπούλου, Προϊσταμένη Διεύθυνσης Δόμησης Δήμου Δράμας, για την πολύτιμη υποστήριξη της, στον προγραμματισμό, στον σχεδιασμό, την ωρίμανση και την υλοποίηση των Πράξεων από τη θέση της Προϊσταμένης Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών και τέλος για τη συνδρομή της στην υλοποίηση του ΟΣΑΑ, την περίοδο 2011-2013, ασκώντας παράλληλα καθήκοντα Προϊσταμένης Διεύθυνσης Προγραμματισμού, Οργάνωσης & Πληροφορικής.

Την κα. Θεσσαλονικιά Καρατζόγλου, Προϊσταμένη Διεύθυνσης Προγραμματισμού, Οργάνωσης & Πληροφορικής, η οποία από την ημέρα ανάληψης των καθηκόντων της έως και σήμερα υποστηρίζει την υλοποίηση των δράσεων (υλικών & άυλων) και συμμετέχει ενεργά σε όλες τις δράσεις (εισηγήσεις σε ημερίδες, συμμετοχή σε συναντήσεις και δικτυώσεις). Σημαντικός δε ήταν και ο ρόλος της ως στέλεχος της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών στην ωρίμανση των προτεινόμενων έργων.

Τέλος όλους τους υπαλλήλους του Δήμου Δράμας που ανέλαβαν την επίβλεψη των εγκεκριμένων Πράξεων.

ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟ

ΚΑΘΙΣΤΟ ΓΗΠΕΔΟ

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ

ΝΑΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

427

Κ. ΔΡ. Ν. ΟΥ. ΤΡΙΑΔΑΣ

ΝΑΟΣ ΑΓΙΑΣ ΣΟΦΙΑΣ

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΝΑΟΣ

ΝΑΟΣ ΑΠΟΛΥΤΟΚΟΜΟΥ

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ

ΠΛΑΤΕΙΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΤΑΧΙ

ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΚΗΠΟΣ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΗΣ

ΕΘΕΔΡΟΝ ΑΙΣΙΩΜΑΤΙΚΩΝ

ΕΥΡΟΒΑΝΚ

ΕΥΡΟΒΑΝΚ

ΕΥΡΟΒΑΝΚ

ΕΥΡΟΒΑΝΚ

ΕΥΡΟΒΑΝΚ

Περιεχόμενα

A. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

B. ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Γ. ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΓΟΥ

Δ. ΕΤΑΙΡΙΚΟ ΣΧΗΜΑ

Ε. ΠΡΑΞΕΙΣ

E1 Ανέγερση κτιρίου Κ.Η.Φ.Η. Δήμου Δράμας

E2 Υποδομές ενίσχυσης της προσβασιμότητας της κατηγορίας των ΑμεΑ (τυφλών)

E3 Βελτίωση και ενίσχυση υποδομών ευρύτερα της οδού Φιλίππου

E4 Προμήθεια και εγκατάσταση θόλου στέγασης αθλητικών δραστηριοτήτων

E5 Υποδομή και εγκατάσταση προπονητηρίου και αποδυτηρίων στο χώρο του ΑΠΚ Κρατίδη

E6 Προμήθεια υλικών φωτισμού εμπορικού κέντρου ΔΚ Δράμας

E7 Δημιουργία κειμένου βάσης για το Τοπικό Σύμφωνο Ποιότητας

E8 Δράσεις και ενέργειες για την ανάπτυξη της εμπορικής κίνησης στο εμπορικό κέντρο Δράμας.
Πρακτικές και νέες μέθοδοι για τη διατήρηση και προσέλκυση καταναλωτών

E9 Προβολή και δημοσιοποίηση του Ολοκληρωμένου Σχεδίου Αστικής Αναγέννησης
του Δ. Δράμας

E10 Δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για τη διαχείριση των αστικών απορριμμάτων

E11 Εργαστήρια καταγραφής, παρουσίασης, διάχυσης των πληροφοριών και των δεδομένων του
ιστορικού κέντρου Δράμας για την ανάδειξη και αξιοποίησή του

E12 Αναβάθμιση των υποδομών του Σπιτιού Ανοιχτής Φιλοξενίας της Ένωσης Κυριών Δράμας

E13 Εργαστήρια εργαζομένων για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων
Παροχής υπηρεσιών φιλοξενίας σίτισης, μέσω μαζικής μεταφοράς
και μέσω μαζικής ενημέρωσης

E14 Δράσεις Φεστιβάλ ταινιών μικρού μήκους Δήμου Δράμας

E15 Ανάδειξη του περιβαλλοντικού, κοινωνικού και οικονομικού ρόλου του περιαστικού άλσους
Δημοτικού (Εθνικού) Σταδίου – Νοσοκομείου και της νότιας περιοχής της Αγ. Βαρβάρας
- ξεροχειμάρου Καλλιφύτου στην περιοχική παρέμβαση

E16 Εργαστήρια για τη διαμόρφωση της αρχιτεκτονικής δομής της περιοχής παρέμβασης της
Δράμας με επίκεντρο την Πράσινη Ανάπτυξη

Z. ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΟΣΑΑ 2007-13

H. ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΔΡΑΣΕΩΝ

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Ο Δήμος Δράμας μέσω της Διεύθυνσης Προγραμματισμού - Σχεδιασμού και Ανάπτυξης βάσει των προδιαγραφών και προϋποθέσεων του Οδηγού για τα Ολοκληρωμένα Σχέδια Αστικής Αναγέννησης στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης και σε συνέχεια της σχετικής εγκυκλίου του Υπουργείου Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας για την παροχή βασικών κατευθύνσεων για το σχεδιασμό και την εφαρμογή των προτεραιοτήτων του ΕΣΠΑ 2007-2013 για τη βιώσιμη αστική ανάπτυξη, όπως αυτές εξειδικεύονται στα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα, προχώρησε στην υποβολή σχετικής πρότασης με το αρ. πρωτ. 40396/23-9-2010 έγγραφο του.

Η πρόταση αυτή εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. 8036/7-11-2010 Απόφασης Περιφερειάρχη ΑΜΘ. Στη συνέχεια με την υπ' αριθμ. 4382/Α/28-12-2011 Απόφαση Περιφερειάρχη ΑΜΘ εγκρίθηκε η 1^η Τροποποίηση του ΟΣΑΑ του Δήμου Δράμας. Με την υπ' αριθμ. 75/2013 Απόφαση το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Δράμας ενέκρινε την 2^η Τροποποίηση του ΟΣΑΑ του Δήμου Δράμας. Η τελευταία αυτή τροποποίηση αποτέλεσε προϊόν των διαδικασιών διαβούλευσης από την Ενδιάμεση Διαχειριστική Αρχή του ΠΕΠ ΑΜΘ για την περίοδο 2007-2013, οι οποίες ξεκίνησαν τον Ιανουάριο του 2009 και ολοκληρώθηκαν τον Φεβρουάριο του 2013, προκειμένου να διαμορφωθεί το πλαίσιο των αξόνων προτεραιότητας και οι δράσεις ώστε να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις των τοπικών αναγκών.

Το **Ολοκληρωμένο Σχέδιο Αστικής Αναγέννησης του Δήμου Δράμας** υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Μακεδονίας – Θράκης 2007 – 2013» και αποτελεί μία οργανωμένη προσπάθεια αναπτυξιακής παρέμβασης στην περιοχή του Δήμου Δράμας. Η κοινωνικο-οικονομική αναβάθμιση της περιοχής αποτελεί αδήριτη ανάγκη, τόσο για τη βελτίωση της ποιότητας διαβίωσης των κατοίκων όσο και για τη δυνατότητα εισχώρησης στην τοπική παραγωγική διαδικασία κυρίως νέων ατόμων και επιχειρήσεων.

Αποτέλεσε τη συνέχεια μια σειράς δράσεων και πρωτοβουλιών της Δημοτικής Αρχής Δράμας οι οποίες έθεσαν ως βασική προτεραιότητα τις Ολοκληρωμένες Αστικές Παρεμβάσεις. Αφετηρία αποτέλεσε η υλοποίηση του «Επιχειρησιακού Σχεδίου Ολοκληρωμένης Αστικής Ανάπλασης» που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του ΠΕΠ ΑΜΘ την Προγραμματική Περίοδο 2000 - 2006. Επίσης, στις ίδιες βασικές αρχές στηρίχθηκαν τόσο το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου Δράμας για την Προγραμματική Περίοδο 2007-2013 όσο και το Επιχειρησιακό Σχέδιο του Δήμου για τη Δημοτική περίοδο 2011-2014.

Το **Ολοκληρωμένο Σχέδιο Αστικής Αναγέννησης (ΟΣΑΑ) του Δήμου Δράμας** στηρίχθηκε στο τρίπτυχο Πολιτισμός - Περιβάλλον - Ανθρώπινο Δυναμικό και έθεσε στόχους που αφορούσαν κυρίως την ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας σε όλους τους κλάδους (μεταποίηση, εμπόριο, υπηρεσίες), τη στήριξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας, την υψηλή ποιότητα της παροχής υπηρεσιών της τοπικής Διοίκησης και όλα αυτά σε συνδυασμό και εναρμόνιση με τις περιβαλλοντικές ιδιαιτερότητες της περιοχής. Οι στρατηγικοί αυτοί στόχοι κάλυψαν όλες τις εκφάνσεις της οικονομικής και κοινωνικής ζωής των πολιτών του Δήμου Δράμας και είχαν ως σημείο αναφοράς το περιβάλλον, τις υποδομές, την τοπική οικονομία και το ανθρώπινο δυναμικό.

Η περιοχή παρέμβασης του «Ολοκληρωμένου Σχεδίου Αστικής Αναγέννησης Δήμου Δράμας 2007-2013» είχε συνολική έκταση 1.988 στρ. και περιλάμβανε το σύνολο της περιοχής παρέμβασης του Επιχειρησιακού Σχεδίου «Περιοχής Ανατολικού Τομέα και του Εμπορικού Κέντρου της Δράμας» που υλοποιήθηκε στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος Περιφέρειας ΑΜΘ 2000-2006.

ΣΤΟΧΟΙ

Γενικός - Στρατηγικός Στόχος

Ο προσδιορισμός των βασικών τοπικών δεδομένων και συγκριτικών πλεονεκτημάτων και η οριοθέτηση των αναπτυξιακών προοπτικών του Δήμου Δράμας, στα πλαίσια της καταγραφής της υφιστάμενης κατάστασης, ανέδειξαν την ανάγκη σχεδίασης ολοκληρωμένης αναπτυξιακής παρέμβασης στη περιοχή του Δήμου Δράμας, με γνώμονα την κοινωνικοοικονομική αναβάθμιση της περιοχής, ώστε να δομηθούν αφ' ενός μεν οι απαραίτητες συνθήκες για τη βελτίωση της ποιότητας διαβίωσης των κατοίκων και αφ' ετέρου δε να δοθεί η δυνατότητα προσέλκυσης και εισόδου στη τοπική παραγωγική διαδικασία, κυρίως, νέων ατόμων και επιχειρήσεων. Στο πλαίσιο αυτό απαιτήθηκε ο σχεδιασμός μιας ρεαλιστικής στρατηγικής ανάπτυξης, που θα κατέρριπτε τους υφιστάμενους ανασταλτικούς παράγοντες και θα επέτρεπε την ανάληψη πρωτοβουλιών σε όλο το φάσμα της κοινωνικοοικονομικής ζωής της περιοχής του Δήμου Δράμας για να αναστραφεί η φθίνουσα πορεία. Η διεύρυνση της παραγωγικής βάσης και ειδικότερα ο εκσυγχρονισμός της μεταποίησης με την ταυτόχρονη αναβάθμιση και ενίσχυση του τομέα υπηρεσιών και της ήπιας τουριστικής αξιοποίησης των τοπικών πόρων συνέθεσαν το πλέγμα της αναπτυξιακής παρέμβασης. Παράλληλα με την αναδιάρθρωση των οικονομικών δραστηριοτήτων απαιτήθηκε ιδιαίτερα και η βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών από τις Διευθύνσεις, τις Δημοτικές Επιχειρήσεις και

τα Νομικά Πρόσωπα του Δήμου Δράμας τόσο για την καλύτερη εξυπηρέτηση των κατοίκων όσο και για την στήριξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Ιδιαίτερη σημασία δόθηκε στην εξασφάλιση χαρακτήρα των δράσεων, ώστε η παρέμβαση να εναρμονίζεται με τις περιβαλλοντικές ιδιαιτερότητες της περιοχής. Η προσαρμογή της τοπικής οικονομίας στο εθνικό και διεθνές περιβάλλον απαιτεί σύνθετη και ολοκληρωμένη δράση σε ευρύ πεδίο της οικονομικής και κοινωνικής ζωής. Η στρατηγική εστίασε στην ανάγκη άσκησης πολιτικής σε επίπεδο Δήμου μέσω των κατάλληλων μηχανισμών προγραμματισμού σχεδιασμού και εφαρμογής. Επιδιώχθηκε, ιδιαίτερα, η βελτίωση του τρόπου λειτουργίας των υπηρεσιών του Δήμου προς την κατεύθυνση της καλύτερης και ταχύτερης εξυπηρέτησης του πολίτη και της αποτελεσματικότητάς τους στην ανάληψη έργων και δράσεων. Ο ολοκληρωμένος προγραμματισμός των δράσεων και των πολιτικών που χρειάστηκε ο Δήμος περιλάμβανε τον καθορισμό Στρατηγικών Στόχων, που καλύπτουν όλες τις εκφάνσεις της οικονομικής και κοινωνικής ζωής των πολιτών του Δήμου και της οργάνωσης του Δήμου Δράμας, ως φορέα. Σημείο αναφοράς των στόχων αυτών αποτέλεσαν τα πεδία του περιβάλλοντος, της κοινωνίας και του ανθρώπινου δυναμικού, των υποδομών και της τοπικής οικονομίας.

ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

1. Ολοκληρωμένη Αστική Ανάπτυξη
2. Επιχειρηματικές δραστηριότητες
3. Ενθάρρυνση πρωτοποριακών και καινοτόμων δράσεων
4. Προστασία-Ανάδειξη-Αξιοποίηση φυσικού περιβάλλοντος
5. Αστικές υποδομές
6. Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας
7. Ανάδειξη Πολιτιστικού Αποθέματος
8. Ευαισθητοποίηση & Πληροφόρηση

ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΗΣ

Οι τομείς δράσης ήταν:

1. Οικονομία
2. Εκπαίδευση
3. Ενέργεια και Περιβάλλον
4. Μεταφορές και Επικοινωνία
5. Πολιτισμός και Αθλητισμός
6. Αγροτικά
7. Υγεία και Κοινωνική πολιτική

Β.

ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Σύμφωνα με το εγκεκριμένο κείμενο για το Ολοκληρωμένο Σχέδιο Αστικής Αναγέννησης του Δήμου Δράμας η περιοχική παρέμβαση είχε συνολική έκταση 1.988 στρ. και περιελάμβανε το σύνολο της περιοχικής παρέμβασης του Επιχειρησιακού Σχεδίου «Περιοχική Ανατολικού Τομέα και του Εμπορικού Κέντρου της Δράμας» που υλοποιήθηκε στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος Περιφέρειας ΑΜΘ 2000-2006, δηλαδή του αρχικού Σχεδίου που αποτέλεσε την αφετηρία και την εξέλιξη του παρόντος Σχεδίου.

Εντός της περιοχικής παρέμβασης εντάχθηκαν επιμέρους περιοχές με ιδιαίτερη ιστορική και πολιτιστική αξία, με ιδιαίτερο ενδιαφέρον για το αστικό και φυσικό περιβάλλον, που καλύπτουν τις εμπορικές και επαγγελματικές δραστηριότητες της πόλης και σχετίζονται με τις παροχές υπηρεσιών υγείας - πρόνοιας και εκπαίδευσης. Αντιπροσωπευτικότητα υπήρχε και σε ότι αφορά την πληθυσμιακή σύνθεση της περιοχικής παρέμβασης σε σχέση με την αντίστοιχη σε επίπεδο όλου του Δήμου. Επίσης, συναντήθηκαν ζώνες οι οποίες κατοικούνται από Ειδικές Κοινωνικές Ομάδες. Σε γενικές γραμμές η επιλογή αυτής της περιοχικής παρέμβασης κρίθηκε επιτυχής καθώς συνέβαλε στη βελτίωση της εικόνας του ολοκληρωμένου της χαρακτήρα.

Οι κάθε μορφής παρεμβάσεις που προτάθηκαν ιδιαίτερα για τις οδούς που οριοθετούσαν την περιοχική παρέμβαση ή τις διαδρομές παρέμβασης κάλυπταν και

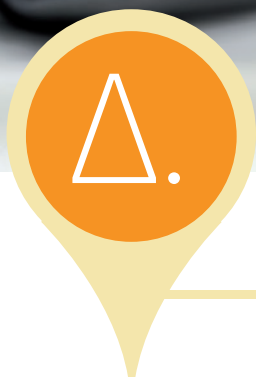
τις δύο πλευρές της οδού. Το θεματικό αντικείμενο του «Ολοκληρωμένου Σχεδίου Αστικής Αναγέννησης Δήμου Δράμας 2007-2013» ήταν Πολιτισμός- Περιβάλλον-Ανθρώπινο Δυναμικό. Στην περιοχική παρέμβαση αναπτυσσόταν το σύνολο σχεδόν των δραστηριοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού της πόλης. Επίσης μπδέ εξαιρουμένου του κέντρου η περιοχική αποτελούσε και χώρο κύριας κατοικίας. Η περιοχική παρέμβαση περιλάμβανε το ιστορικό κέντρο της πόλης, το εμπορικό και επαγγελματικό κέντρο το οποίο σε ένα μεγάλο του τμήμα είναι μέσα στην περιοχική του ιστορικού κέντρου. Στην περιοχική παρέμβαση εξυπηρετούνται λειτουργίες της κύριας κατοικίας και από απόψεως οικιστικών συνόλων υπάρχουν οι μονάδες των εργατικών κατοικιών αλλά και οι περιοχές όπου κατοικούν Ειδικές Κοινωνικές Ομάδες, όπως οι Αθίγγανοι. Για την υποστήριξη των συντελούμενων δραστηριοτήτων στην περιοχική παρέμβαση αλλά και για αυτές που αφορούν την ευρύτερη περιοχική αναπτύχθηκαν εγκαταστάσεις στέγασης δημόσιων υπηρεσιών, οργανισμών κοινής ωφέλειας, υποδομές στήριξης των μεταφορών, παροχής υπηρεσιών υγείας, πολιτισμού, άθλησης και αξιόλογες μονάδες φυσικού περιβάλλοντος. Ειδικότερα για τους χώρους περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος επισμαίνεται ότι αυτοί είναι συνδεδεμένοι με την ιστορία της πόλης, είναι ενταγμένοι μέσα στον οικιστικό ιστό είτε υπό μορφή οργανωμένων πάρκων είτε ως ελεύθεροι χώροι πρασίνου (περαστικά άλση).

Γ.

ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Ο προϋπολογισμός του προγράμματος διαμορφώθηκε ως εξής:

- Τελικός προϋπολογισμός: ..... **7.227.424,10€**
- Αρχικός προϋπολογισμός: ..... **4.180.000,00€**

ΕΤΑΙΡΙΚΟ ΣΧΗΜΑ

Το εταιρικό σχήμα του παρόντος Ολοκληρωμένου Σχεδίου Αστικής Αναγέννησης Δήμου Δράμας αποτελούσε ένα διευρυμένο σχήμα του αντίστοιχου που λειτουργήσε κατά την προηγούμενη προγραμματική περίοδο κατά την εφαρμογή του Επιχειρησιακού Σχεδίου Ολοκληρωμένης Αστικής Ανάπλασης στο πλαίσιο του ΠΕΠ ΑΜΘ 2000-2006, αποσκοπώντας να αποκτήσει πιο ολοκληρωμένη σύνθεση και να ικανοποιείται η αντιπροσωπευτικότητα μεταξύ των φορέων της πόλης.

Κατόπιν συνεργασιών και ζυμώσεων αποφασίσθηκε το εταιρικό σχήμα, να αποτελείται από οκτώ φορείς.

Συμμετέχοντες φορείς στο εταιρικό σχήμα

1. Δήμος Δράμας
  - Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών,
  - Διεύθυνση Προγραμματισμού, Ανάπτυξης & Οργάνωσης
2. Πολιτιστικός Οργανισμός - Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους
3. Επιμελητήριο Δράμας
4. Εμπορικός Σύλλογος Δράμας
5. Ένωση Κυριών Δράμας
6. Εργατοϋπαλληλικό Κέντρο Δράμας
7. ΤΕΙ Α.Μ.Θ, Παράρτημα Δράμας, Τμήμα Δασοπονίας και Τμήμα Αρχιτεκτονικής Τοπίου
8. Αναπτυξιακή Δράμας Α.Ε.

Η σχέση αυτή δεν εξαντλήθηκε μόνο κατά την προπαρασκευαστική φάση, αλλά συνεχίστηκε και κατά την περίοδο υλοποίησης.

Ωφελούμενος πληθυσμός από τις πράξεις ΟΣΑΑ

Λόγω της θέσης της περιοχής παρέμβασης (κέντρο πόλης) οι δράσεις δημιούργησαν προσδοκώμενο όφελος το οποίο δεν κατανέμεται μόνο στους κατοίκους της περιοχής που κατ' εκτίμηση είναι της τάξεως των 20.000 αλλά σε όλους τους χρήστες, επισκέπτες και συναλλασσόμενους που δραστηριοποιούνται στην περιοχή παρέμβασης. Η ιδιαιτερότητα αυτή οφείλεται στο γεγονός ότι η περιοχή παρέμβασης αποτελεί και το κέντρο της οικονομικής ζωής του Νομού. Η αναφερθείσα εκτίμηση των άμεσα ωφελούμενων 20.000 κατοίκων της περιοχής παρέμβασης αποτελεί το 50% του συνολικού πληθυσμού του οικισμού της πόλης της Δράμας.

ΠΡΑΞΕΙΣ

ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΟΣΑΑ ΤΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ «2007- 2013» ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΟΣΑΑ Δ. ΔΡΑΜΑΣ

Στον πίνακα που ακολουθεί γίνεται μια απεικόνιση των εγκεκριμένων έργων του Ολοκληρωμένου Σχεδίου Αστικής Αναγέννησης Δήμου Δράμας.

A/A	Τίτλος Έργου	Απόφαση έγκρισης 1306/1-04-2013
1	Ανέγερση κτιρίου Κ.Η.Φ.Η. Δήμου Δράμας	2.030.000,00
2	Υποδομές ενίσχυσης της προσβασιμότητας της κατηγορίας των ΑμεΑ (τυφλών)	310.000,00
3	Αναβάθμιση των υποδομών του Σπιτιού Ανοιχτής Φιλοξενίας της Ένωσης Κυριών Δράμας	60.000,00
4	Προβολή και δημοσιοποίηση του Ολοκληρωμένου Σχεδίου Αστικής Αναγέννησης του Δ. Δράμας	100.000,00
5	Δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για τη διαχείριση των αστικών απορριμμάτων	60.000,00
6	Εργαστήρια καταγραφής, παρουσίασης, διάχυσης των πληροφοριών και των δεδομένων του ιστορικού κέντρου Δράμας για την ανάδειξη και αξιοποίησή του.	60.000,00
7	Δημιουργία κειμένου βάσης για το Τοπικό Σύμφωνο Ποιότητας	40.000,00
8	Δράσεις και ενέργειες για την ανάπτυξη της εμπορικής κίνησης στο εμπορικό κέντρο Δράμας. Πρακτικές και νέες μέθοδοι για τη διατήρηση και προσέλκυση καταναλωτών.	40.000,00
9	Εργαστήρια εργαζομένων για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων Παροχής υπηρεσιών φιλοξενίας σίτισης, μέσω μαζικής μεταφοράς και μέσω μαζικής ενημέρωσης	40.000,00
10	Ανάδειξη του περιβαλλοντικού, κοινωνικού και οικονομικού ρόλου του περιαισθητικού άλσους Δημοτικού (Εθνικού) Σταδίου – Νοσοκομείου και της νότιας περιοχής της Αγ. Βαρβάρας-ξεροχειμάρου Καλλιφύτου στην περιοχή παρέμβασης	40.000,00
11	Εργαστήρια για τη διαμόρφωση της αρχιτεκτονικής δομής της περιοχής παρέμβασης της Δράμας με επίκεντρο την Πράσινη Ανάπτυξη	40.000,00
12	Δράσεις Φεστιβάλ ταινιών μικρού μήκους δήμου Δράμας	400.000,00
13	Βελτίωση και ενίσχυση υποδομών ευρύτερα της οδού Φιλίππου	2.933.450,00
14	Προμήθεια και εγκατάσταση θόλου στέγασης αθλητικών δραστηριοτήτων	249.991,60
15	Υποδομή και εγκατάσταση προπονητηρίου και αποδυτηρίων στο χώρο του ΑΠΚ Κραχτίδη	550.000,00
16	Προμήθεια υλικών φωτισμού εμπορικού κέντρου ΔΚ Δράμας	273.982,50
ΣΥΝΟΛΟ		7.227.424,10

Ε1.

Ανέγερση κτιρίου Κέντρου Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων Δήμου Δράμας

ΤΙΤΛΟΣ: Ανέγερση κτιρίου Κ.Η.Φ.Η. Δήμου Δράμας

ΥΠΟΕΡΓΟ 1: Ανέγερση κτιρίου Κ.Η.Φ.Η

ΥΠΟΕΡΓΟ 2: Προμήθεια του απαραίτητου εξοπλισμού

ΑΡΧΙΚΑ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΣ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ: 2.030.000 ευρώ

ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ: α' υποέργο 1.722.411,29 ευρώ, β' υποέργο 104.366,98 ευρώ

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών του Δήμου Δράμας

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΡΓΟΥ: 11/07/2012 έως 16/09/2015

Το παρόν έργο αποτελείται από δύο Υποέργα. Το 1^ο αφορά την ανέγερση του κτιρίου ΚΗΦΗ και το 2^ο την προμήθεια του απαραίτητου εξοπλισμού.

Η υλοποίηση της συγκεκριμένης πράξης ήταν ζωτικής σημασίας για τους κατοίκους του Δ. Δράμας, καθώς κατά τη λειτουργία του Κέντρου πρόκειται να καλυφθούν σε μεγάλο βαθμό οι ανάγκες δημιουργικής απασχόλησης των μη εχόντων πλήρη δυνατότητα αυτοεξυπηρέτησης, ηλικιωμένων ατόμων, αποφεύγοντας την ιδρυματική περίθαλψη και τον κοινωνικό αποκλεισμό. Επίσης, θα εξασφαλιστεί η εναρμόνιση της οικογενειακής και εργασιακής ζωής των μελών της οικογένειας με το με το ηλικιωμένο άτομο.

E2.

Υποδομές ενίσχυσης της προσβασιμότητας της κατηγορίας των ΑμεΑ (τυφλών)

ΤΙΤΛΟΣ: Υποδομές ενίσχυσης της προσβασιμότητας της κατηγορίας των ΑμεΑ (τυφλών)
ΑΡΧΙΚΑ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΣ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ: 310.000 ευρώ
ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ: 150.253,86 ευρώ
ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών του Δήμου Δράμας
ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΡΓΟΥ: 30/01/2012 έως 29/01/2013

Το έργο προέβλεπε εργασίες για την βελτίωση και ενίσχυση των υποδομών προσβασιμότητας Ατόμων με Αναπηρία (ΑμεΑ) κατά μήκος της οδού Γούναρη. Η πράξη παρουσιάζει συνέργεια και συμπληρωματικότητα με παρόμοια έργα που έχει υλοποιήσει ο Δήμος Δράμας με ίδιες πιστώσεις, στην προσπάθεια της ισότιμης συμμετοχής των ΑμεΑ στην καθημερινότητα της πόλης.

Με την παραπάνω πράξη επιδιώχθηκε η κοινωνική ενσωμάτωση των ΑμεΑ (τυφλών) διευκολύνοντας την μετακίνησή τους και εξασφαλίζοντας ανεξαρτησία, άνεση, ασφάλεια και αυτονομία.

Ε3.

Βελτίωση και ενίσχυση υποδομών ευρύτερα της οδού Φιλίππου

ΤΙΤΛΟΣ: Βελτίωση και ενίσχυση υποδομών ευρύτερα της οδού Φιλίππου

ΥΠΟΕΡΓΟ 1: Υπογειοποίηση του δικτύου της ΔΕΗ

ΥΠΟΕΡΓΟ 2: Βελτίωση και ενίσχυση των υποδομών ευρύτερα της οδού Φιλίππου

ΑΡΧΙΚΑ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΣ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ: 2.833.450,00 ευρώ

ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ: α' υποέργο 623.710 ευρώ, β' υποέργο 1.214.259,74 ευρώ

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών του Δήμου Δράμας

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΡΓΟΥ: 21/08/2013 έως 08/11/2015 (μετά από παράταση)

Το έργο αποτελείται από δύο Υποέργα. Το 1^ο αφορούσε την υπογειοποίηση του δικτύου της ΔΕΗ και το 2^ο την βελτίωση και ενίσχυση των υποδομών ευρύτερα της οδού Φιλίππου.

Αντικείμενο του 1^{ου} Υποέργου ήταν η υπογειοποίηση του υφιστάμενου εναέριου δικτύου της ΔΕΗ επί των οδών Φιλίππου - Σαγγαρίου - Τερψιχόρης - Κεφαλληνίας.

Ενώ, βασικός σκοπός του 2^{ου} Υποέργου ήταν η βελτίωση των έργων υποδομής στην περιοχή των οδών Φιλίππου - Σαγγαρίου - Τερψιχόρης - Κεφαλληνίας και η κατασκευή ποδηλατοδρόμου επί των οδών Φιλίππου - Χελμού καθώς και επί των καθέτων που συνδέουν τις δύο παραπάνω οδούς. Οι ποδηλατικές αυτές υποδομές αποτελούν και το πρώτο ολοκληρωμένο πιλοτικό δίκτυο σύνδεσης δομών εκπαίδευσης με τις γειτονικές αθλητικές εγκαταστάσεις.

Οι παραπάνω παρεμβάσεις αποσκοπούσαν στην καλύτερη εξυπηρέτηση των κατοίκων της περιοχής και κατ' επέκταση των κατοίκων - χρηστών του οδικού δικτύου του Δήμου Δράμας.

E4.

Υποδομή και εγκατάσταση προπονητηρίου και αποδυτηρίων στο χώρο του ΑΠΚ Κραχτίδη

ΤΙΤΛΟΣ: Υποδομή και εγκατάσταση προπονητηρίου και αποδυτηρίων στο χώρο του ΑΠΚ Κραχτίδη
ΑΡΧΙΚΑ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΣ
ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ: 550.000,00€.
ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ: 297.318,90€
ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών του Δήμου Δράμας
ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΡΓΟΥ: 30-10-2013 έως 25-10-2015 (κατόπιν παρατάσεων)

Με το εγκεκριμένο έργο δόθηκε η δυνατότητα κατασκευής διάφορων αθλητικών υποδομών στην ευρύτερη περιοχή του γυμναστηρίου «Κραχτίδη» προκειμένου να καταστήσει τον ευρύτερο χώρο σε ένα οργανωμένο αθλητικό κέντρο. Αναλυτικότερα, το έργο περιλάμβανε την κατασκευή κλειστού γυμναστηρίου, αποδυτήρια, δύο γήπεδα beach volley και διαμόρφωση του περιβάλλοντα χώρου.

Προμήθεια και εγκατάσταση θόλου στέγασης αθλητικών δραστηριοτήτων

E5.

ΤΙΤΛΟΣ: Προμήθεια και εγκατάσταση θόλου στέγασης αθλητικών δραστηριοτήτων
ΑΡΧΙΚΑ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΣ
ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ: 249.991,60€.
ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ:
ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών του Δήμου Δράμας
ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΡΓΟΥ:

Το έργο αφορούσε στην στέγαση με φουσκωτή κατασκευή του κλειστού γυμναστηρίου (προπονητηρίου) δυτικά του κλειστού γυμναστηρίου «Κραχτίδη». Η φουσκωτή αυτή κατασκευή είναι τύπου «μπαλόνη» από πολυεστέρα με επικάλυψη PVC, στηριζόμενη με ελαφρά υπερπίεση αέρα. Με την ολοκλήρωση της προμήθειας εξασφαλίστηκε ο ολοκληρωμένος χαρακτήρας των παρεμβάσεων στον χώρο του ΑΠΚ Κραχτίδη.

Σε εφαρμογή της εγκυκλίου 171917/14.04.2014 του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας "Οδηγίες διαχείρισης για τα έτη 2013-2015 & προετοιμασία κλεισίματος / αναθεώρηση 2013 των Ε.Π του ΕΣΠΑ" δεν κατέστη δυνατή η χρηματοδότηση του έργου. Ωστόσο, ο Δήμος Δράμας ανέλαβε την ολοκλήρωση της προμήθειας με ίδιους πόρους, προκειμένου να διασφαλιστεί η συμπληρωματικότητα και ο ολοκληρωμένος χαρακτήρας του ΟΣΑΑ.

Ε6.

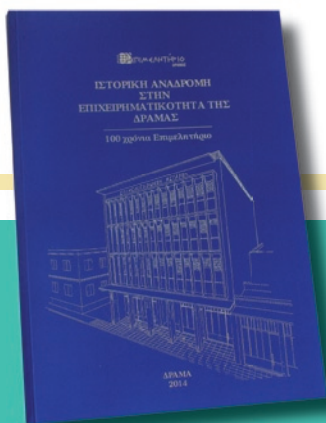
Προμήθεια υλικών φωτισμού εμπορικού κέντρου ΔΚ Δράμας

ΤΙΤΛΟΣ: Προμήθεια υλικών φωτισμού εμπορικού κέντρου ΔΚ Δράμας
ΑΡΧΙΚΑ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΣ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ: 273.982,50€
ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ: 243.844,43€
ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών του Δήμου Δράμας
ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΡΓΟΥ: 30-08-2013 έως 30-11-2013

Η Πράξη αφορούσε στην προμήθεια νέων φωτιστικών σωμάτων για την αντικατάσταση του δικτύου φωτισμού του εμπορικού κέντρου της πόλης της Δράμας με εξοπλισμό ομοιογενή, σύγχρονου σχεδιασμού, οικολογικής αντίληψης ως προς την ενεργειακή κατανάλωση αλλά και τη δημιουργούμενη φωτορύπανση, με στόχο τη μείωση της προκαλούμενης όχλησης των περιοίκων.

Δημιουργία κειμένου βάσης για το Τοπικό Σύμφωνο Ποιότητας

E7.

ΤΙΤΛΟΣ: Δημιουργία κειμένου βάσης για το Τοπικό Σύμφωνο Ποιότητας

ΥΠΟΕΡΓΟ 1: Δημιουργία Ιστορικού λευκώματος

ΥΠΟΕΡΓΟ 2: Δημιουργία κειμένου βάσης για το Τοπικό Σύμφωνο Ποιότητας

ΑΡΧΙΚΑ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΣ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ: 40.000,00 ευρώ

ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ:

α' υπόεργο 14.883 ευρώ, **β' υπόεργο** 24.477€ ευρώ

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: Επιμελητήριο Δράμας

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΡΓΟΥ: 01-09-2013 έως 01-09-2014

Η Πράξη αφορούσε στην υλοποίηση δύο Υποέργων όπου 1^ο περιλάμβανε τη δημιουργία Ιστορικού λευκώματος και το 2^ο τη “Δημιουργία κειμένου βάσης για το Τοπικό Σύμφωνο Ποιότητας”.

Το 1^ο Υπόεργο αφορούσε την δημιουργία και παραγωγή ενός ιστορικού βιβλίου για την επιχειρηματικότητα και την ανάπτυξη της οικονομίας στην περιοχή της Δράμας, το οποίο συνδυάστηκε με τα 100 χρόνια ελευθερίας της περιοχής και το οποίο έχει επετειακό χαρακτήρα. Τα βασικά χαρακτηριστικά του λευκώματος είναι ότι είναι πλούσιο σε εικόνες, εμπεριέχει επιστημονική έρευνα και τεκμηριώνει την παρουσία της Δράμας ως ένα μεγάλο επιχειρηματικό και οικονομικό κέντρο.

Το 2^ο Υπόεργο περιλάμβανε την “Δημιουργία κειμένου βάσης για το Τοπικό Σύμφωνο Ποιότητας”. Το Τοπικό Σύμφωνο Ποιότητας ήταν μία συλλογική προσπάθεια που διαχειρίστηκε το καλό όνομα και το περιβάλλον μιας περιοχής.

E8.

Δράσεις και ενέργειες για την ανάπτυξη της εμπορικής κίνησης στο εμπορικό κέντρο Δράμας. Πρακτικές και νέες μέθοδοι για τη διατήρηση και προσέλκυση καταναλωτών

ΤΙΤΛΟΣ: Δράσεις και ενέργειες για την ανάπτυξη της εμπορικής κίνησης στο εμπορικό κέντρο Δράμας. Πρακτικές και νέες μέθοδοι για τη διατήρηση και προσέλκυση καταναλωτών

ΥΠΟΕΡΓΟ 1: Υλοποίηση εξειδικευμένων σεμιναρίων

ΥΠΟΕΡΓΟ 2: Υλοποίηση ολοκληρωμένης στρατηγικής προβολής με τίτλο «Η Δράμα Συμφέρει»

ΑΡΧΙΚΑ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΣ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ: 40.000,00 ευρώ

ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ: **α' υπόεργο** 25.000 ευρώ, **β' υπόεργο** 13.899 ευρώ

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: Επιμελητήριο Δράμας

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΡΓΟΥ: 10-09-2013 έως 21-04-2015

Η συγκεκριμένη Πράξη είχε ως αντικείμενο την προώθηση δράσεων ενεργειών για την ανάπτυξη της εμπορικής κίνησης στο εμπορικό κέντρο Δράμας, καθώς και νέων πρακτικών και μεθόδων για τη διατήρηση και προσέλκυση καταναλωτών. Αποτελούνταν από δύο υποέργα, με το 1^ο να αφορά την υλοποίηση εξειδικευμένων σεμιναρίων και το 2^ο την υλοποίηση ολοκληρωμένης στρατηγικής προβολής με τίτλο «Η Δράμα Συμφέρει».

Κατά τη διάρκεια του 1^{ου} Υποέργου έγινε η διοργάνωση τριών (3) ενημερωτικών ημερίδων / θεματικών εργασιών.

Το 2ο Υπόεργο περιλάμβανε την υλοποίηση μίας ολοκληρωμένης στρατηγικής προβολής με τίτλο «Η Δράμα

Συμφέρει» στο πλαίσιο της οποίας έγιναν δράσεις προβολής της εμπορικής επιχειρηματικότητας στην πόλη της Δράμας με σύνθημα «κάθε ευρώ που δαπανάται στη Δράμα επιστρέφει στη τσέπη μας».

Η κρισιμότητα της Πράξης ήταν μεγάλη καθώς, ο επιχειρηματικός κόσμος της περιοχής παρέμβασης αποτελεί ένα ζωντανό κομμάτι της οικονομίας της Δράμας που αναπτύσσεται τα τελευταία χρόνια με δυναμισμό και συμβάλει στην οικονομία της πόλης. Η προτεινόμενη πράξη υποστήριξε τον επιχειρηματικό κόσμο μέσα από τις ολοκληρωμένες ενέργειες και πράξεις που προβλέπονταν με την έγκριση του ΟΣΑΑ Δήμου Δράμας.

Ε9.

Προβολή και δημοσιοποίηση του Ολοκληρωμένου Σχεδίου Αστικής Αναγέννησης του Δ. Δράμας

ΤΙΤΛΟΣ: Προβολή και δημοσιοποίηση του Ολοκληρωμένου Σχεδίου Αστικής Αναγέννησης του Δ. Δράμας
ΑΡΧΙΚΑ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΣ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ: 72.164,10 €
ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ: 51.958,15€
ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: Διεύθυνση Προγραμματισμού Οργάνωσης και Πληροφόρησης του Δήμου Δράμας
ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΡΓΟΥ: 15-09-2014 έως 30-10-2015

Η Πράξη αφορούσε στην συνολική παρουσίαση του Ολοκληρωμένου Σχεδίου Αστικής Αναγέννησης (ΟΣΑΑ) του Δ. Δράμας 2007-2013, κατά την διάρκεια υλοποίησης των εγκεκριμένων πράξεών του και την παρουσίαση των αποτελεσμάτων μετά την ολοκλήρωση αυτών. Επιδιώχθηκε η παρουσίαση με τεχνικές επικοινωνίας για τη βέλτιστη διάχυση των πληροφοριών των ενταγμένων Πράξεων και τη διασφάλιση της συμμετοχικότητας τόσο των μελών του Εταιρικού Σχήματος όσο και των δυνητικά ωφελούμενων.

Δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για τη διαχείριση των αστικών απορριμμάτων

ΤΙΤΛΟΣ: Δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για τη διαχείριση των αστικών απορριμμάτων

ΑΡΧΙΚΑ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΣ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ: 60.000€

ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ: 51.000€

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:

Διεύθυνση Προγραμματισμού Οργάνωσης και Πληροφόρησης του Δήμο Δράμας

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΡΓΟΥ: 29-07-2013 έως 19-02-2015

Η Συγκεκριμένη Πράξη είχε ως βασικό αντικείμενο την υλοποίηση δράσεων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για τη διαχείριση των αστικών απορριμμάτων.

Το σύνολο αυτών ενεργειών είχε ως κύριο στόχο:

- ✓ Την πρόληψη της παραγωγής απορριμμάτων,
- ✓ Την επαναχρησιμοποίηση υλικών,
- ✓ Την ανακύκλωση υλικών (παραγωγή δευτερογενών υλικών) & αξιοποίηση αποβλήτων για παραγωγή ενέργειας,
- ✓ Την ασφαλή τελική διάθεση σε οργανωμένους χώρους υγειονομικής ταφής.

Ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι σύγχρονες πόλεις είναι η διαχείριση των παραγόμενων Αστικών Στερεών Απορριμμάτων. Η ενημέρωση και η ευαισθητοποίηση αποτελούν τα χρησιμότερα εργαλεία για τη δημιουργία κουλτούρας και ορθής συμπεριφοράς του σύγχρονου πολίτη απέναντι σε ένα τόσο σημαντικό ζήτημα.

Εργαστήρια καταγραφής, παρουσίασης, διάχυσης των πληροφοριών και των δεδομένων του ιστορικού κέντρου Δράμας για την ανάδειξη και αξιοποίησή του

ΔΗΜΟΣ ΔΡΑΜΑΣ
Αναδεικνύουμε και Αξιοποιούμε
το Ιστορικό μας Κέντρο

ΤΙΤΛΟΣ: Εργαστήρια καταγραφής, παρουσίασης, διάχυσης των πληροφοριών και των δεδομένων του ιστορικού κέντρου Δράμας για την ανάδειξη και αξιοποίησή του

ΑΡΧΙΚΑ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΣ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ: 59.901€

ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ: 35.042,09€

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: Διεύθυνση Προγραμματισμού Οργάνωσης και Πληροφόρησης του Δήμο Δράμας

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΡΓΟΥ: 29-11-2013 έως 29-07-2014

Βασικό αντικείμενο των εργασιών ήταν η καταγραφή, παρουσίαση, διάχυση των πληροφοριών και των δεδομένων του Ιστορικού Κέντρου Δράμας για την ανάδειξη και αξιοποίησή του. Αναλυτικότερα, μέσα από την υλοποίηση τους επιδιώχθηκε:

- ✓ η ανάδειξη των πολεοδομικών, ιστορικών, πολιτιστικών, περιβαλλοντικών κ.α. στοιχείων του Ιστορικού Κέντρου τα οποία διαμόρφωσαν διαχρονικά την υφιστάμενη οικιστική δομή του.
- ✓ η εύρεση των εργαλείων για την «εκμετάλλευση» των ειδικών χαρακτηριστικών της περιοχής και την περαιτέρω αξιοποίησή της,
- ✓ η αναζήτηση των για τις προδιαγραφές της συνολικής μελέτης για την προστασία, ανάδειξη και αξιοποίηση του ιστορικού κέντρου,
- ✓ η εύρεση των κατάλληλων κανονιστικών, θεσμικών και νομοθετικών ρυθμίσεων για τη λειτουργία και διαχείρισή του.

Η Πράξη ολοκληρώθηκε με απόλυτη επιτυχία με τη συμβολή και συνεργασία των εμπλεκόμενων φορέων ώστε να τεθούν οι βάσεις για την ωρίμανση των διαδικασιών σύνταξης Ειδικής Προκαταρκτικής Μελέτης για την Προστασία, Αποκατάσταση, Ανάδειξη και Αξιοποίηση του Ιστορικού Κέντρου της πόλης της Δράμας.

Αναβάθμιση των υποδομών του Σπιτιού Ανοιχτής Φιλοξενίας της Ένωσης Κυριών Δράμας

E12.

ΤΙΤΛΟΣ: Αναβάθμιση των υποδομών του Σπιτιού Ανοιχτής Φιλοξενίας της Ένωσης Κυριών Δράμας
ΑΡΧΙΚΑ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΣ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ: 60.000,00 €
ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ: -
ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: Αναπτυξιακή Δράμας Α.Ε
ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΡΓΟΥ: -

Το έργο προέβλεπε την αντικατάσταση και συντήρηση υφισταμένων κουφωμάτων με ξύλο για την αναβάθμιση των υποδομών του σπιτιού ανοικτής φιλοξενίας της ΕΝΩΣΗΣ ΚΥΡΙΩΝ ΔΡΑΜΑΣ. Το έργο δεν θα υλοποιηθεί καθώς παρουσιάστηκε καθυστέρηση κατά τη διαδικασία συμβασιοποίησης του και κατ' επέκταση σημαντική απόκλιση από τα αρχικά εκτιμηθέν χρονοδιάγραμμα υλοποίησης.

E13.

Εργαστήρια εργαζομένων για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων Παροχής υπηρεσιών φιλοξενίας σίτισης, μέσω μαζικής μεταφοράς και μέσω μαζικής ενημέρωσης

ΤΙΤΛΟΣ: Εργαστήρια εργαζομένων για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων Παροχής υπηρεσιών φιλοξενίας σίτισης, μέσω μαζικής μεταφοράς και μέσω μαζικής ενημέρωσης
ΑΡΧΙΚΑ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΣ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ: 39,884.65 €
ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ: 33,991.76€
ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: Αναπτυξιακή Δράμας Α.Ε
ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΡΓΟΥ: 28-06-2013 έως 09-03-2015

Το συγκεκριμένο έργο χωρίστηκε σε τρεις ενότητες - τμήματα τα οποία αφορούσαν:

- ✓ Τμήμα 1: «Διοργάνωση Ημερίδων»
- ✓ Τμήμα 2: «Σχεδιασμός και Διοργάνωση Εργαστηρίων»
- ✓ Τμήμα 3: «Παραγωγή Βοηθητικού Υλικού Επιμόρφωσης»

Σκοπός της Πράξης ήταν η αντιμετώπιση των θεμάτων έλλειψης εξειδικευμένων γνώσεων στον τομέα της παροχής υπηρεσιών, υψηλής ποιότητας, στον τομέα του τουρισμού και η αποτύπωση συγκεκριμένων πρακτικών ώστε να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα των τουριστικών επιχειρήσεων. Η πράξη συνέβαλε θετικά στη σταδιακή δημιουργία εργατικού δυναμικού με νέες δεξιότητες και γνώσεις.

E14.

Δράσεις Φεστιβάλ ταινιών μικρού μήκους Δήμου Δράμας

ΤΙΤΛΟΣ: Δράσεις Φεστιβάλ ταινιών μικρού μήκους δήμου Δράμας
ΑΡΧΙΚΑ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΣ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ: 115.000,00€
ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ: -
ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ:

Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών Δήμου Δράμας Α.Ε.

Τμήμα Προμηθειών

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΡΓΟΥ: -

Δεν κατέστη δυνατή η χρηματοδότησή της Πράξης, σε εφαρμογή της εγκυκλίου 171917/14.04.2014 του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας "Οδηγίες διαχείρισης για τα έτη 2013-2015 & προετοιμασία κλεισίματος / αναθεώρηση 2013 των Ε.Π του ΕΣΠΑ".

E15.

Ανάδειξη του περιβαλλοντικού, κοινωνικού και οικονομικού ρόλου του περιαστικού άλσους Δημοτικού (Εθνικού) Σταδίου – Νοσοκομείου και της νότιας περιοχής της Αγ. Βαρβάρας-ξεροχειμάρου Καλλιφύτου στην περιοχή παρέμβασης

ΤΙΤΛΟΣ: Ανάδειξη του περιβαλλοντικού, κοινωνικού και οικονομικού ρόλου του περιαστικού άλσους Δημοτικού (Εθνικού) Σταδίου – Νοσοκομείου και της νότιας περιοχής της Αγ. Βαρβάρας-ξεροχειμάρου Καλλιφύτου στην περιοχή παρέμβασης

ΑΡΧΙΚΑ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΣ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ: 40.000,00€

ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ: 40.000,00€

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: Εργαστήριο Δασικής Διαχείρισης & Οικονομίας, Τμήμα Δασοπονίας & Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος Δράμας, ΤΕΙ Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΡΓΟΥ: 01-12-2013 έως 31-12-2015

Ο χώρος του περιαστικού άλσους Δημοτικού (Εθνικού) Σταδίου-Νοσοκομείου με τις αθλητικές υποδομές που διαθέτει (εθνικό στάδιο, κλειστό γυμναστήριο, κολυμβητήριο), τις παρακείμενες υποδομές (Νοσοκομείο, ορφανοτροφείο) και τις υπηρεσίες που παρέχει τους κατοίκους της περιοχής έχει ήδη έναν σημαντικό κοινωνικό ρόλο. Ο ρόλος αυτού του χώρου μπορεί να ενισχυθεί με την λειτουργική σύνδεση του με τον χώρο των πηγών της Αγ. Βαρβάρας και της νότιας περιοχής της Αγ. Βαρβάρας- ξεροχειμάρου Καλλιφύτου και να αναδειχθεί στην ευρύτερη περιοχή παρέμβασης του ΟΣΑΑ. Ως εκ τούτου κύριος στόχος της Πράξης είναι να εντάξει την συνολική λειτουργία αυτών των χώρων στην ευρύτερη περιοχή παρέμβασης με τις παρακάτω στοχευμένες δράσεις :

1. Σχέδιο οργάνωσης του άλσους, των πηγών και της νότιας περιοχής της Αγ. Βαρβάρας – ξεροχειμάρου Καλλιφύτου.
2. Έντυπο ενημερωτικό υλικό με στοιχεία περιβαλλοντικής ερμηνείας του άλσους, πηγών και της νότιας περιοχής της Αγ. Βαρβάρας – ξεροχειμάρου Καλλιφύτου. (περιαστική πανίδα/ χλωρίδα)
3. Ειδικό weblog για την δυναμική ανάδειξη και επικοινωνία των λειτουργιών του χώρου του περιαστικού άλσους και της νότιας περιοχής της Αγ. Βαρβάρας – ξεροχειμάρου Καλλιφύτου.

Η Πράξη είχε ως βασικούς στόχους:

- ✓ Την ανάδειξη του περιβαλλοντικού, κοινωνικού και οικονομικού ρόλου του περιαστικού άλσους Δημοτικού (Εθνικού) Σταδίου-Νοσοκομείου, τον χώρο των Πηγών της Αγίας Βαρβάρας και τον χώρο της νότιας περιοχής της Αγ. Βαρβάρας – ξεροχειμάρου Καλλιφύτου,
- ✓ Την ένταξη της συνολικής λειτουργίας των χώρων αυτών στην ευρύτερη περιοχή παρέμβασης ΟΣΑΑ,
- ✓ Την κοινωνική συμμετοχή - ενημέρωση – ευαισθητοποίηση ομάδων στόχων όπως αθλητικοί παράγοντες, δημόσιοι φορείς, επιχειρηματίες, εκπαιδευτικοί, μαθητές και πολίτες.

Εργαστήρια για τη διαμόρφωση της αρχιτεκτονικής δομής της περιοχής παρέμβασης της Δράμας με επίκεντρο την Πράσινη Ανάπτυξη

ΤΙΤΛΟΣ: Εργαστήρια για τη διαμόρφωση της αρχιτεκτονικής δομής της περιοχής παρέμβασης της Δράμας με επίκεντρο την Πράσινη Ανάπτυξη

ΑΡΧΙΚΑ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΣ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ: 40.000,00€

ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ: 40.000,00€

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: Τμήμα Αρχιτεκτονικής Τοπίου

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΡΓΟΥ: 01-01-2013 έως 30-06-2015

Η Πράξη είχε ως βασικό στόχο τον εντοπισμό και την ανάδειξη εκείνων των στοιχείων του αστικού ιστού της πόλης της Δράμας τα οποία θα συμβάλουν προς την κατεύθυνση της Πράσινης Ανάπτυξης. Μέσα από την υλοποίηση των εργασιών αυτών επιδιώχτηκε να διερευνηθούν εκείνα τα στοιχεία τα οποία θα προσδώσουν μια σειρά από οφέλη προς την τοπική κοινωνία και τα οποία επικεντρώνονται στη θεματική της μετακίνησης εντός της πόλεως. Τέλος, τονίζεται ότι στην περιοχή παρέμβασης υπάρχει αστικό πράσινο.

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΟΣΑΑ 2007-13

Τα Αστικά Ολοκληρωμένα του Δήμου Δράμας ξεκίνησαν την άνοιξη του 2005. Προστέθηκαν νέες δράσεις που βελτίωσαν τον σχεδιασμό κάποιες άλλες αφαιρέθηκαν προκειμένου να είναι συμβατός. Τελικά επιτεύχθηκαν οι στόχοι και το αποτέλεσμα θεωρείται σήμερα σημαντικό. Με την υλοποίηση των Αστικών Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων του Δήμου Δράμας επιτεύχθηκε:

- η βελτίωση των υποδομών στην περιοχή παρέμβασης
- η βελτίωση της προσβασιμότητας για ΑΜΕΑ
- η ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού
- η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων
- αναπτύχθηκαν δράσεις αντιμετώπισης του κοινωνικού αποκλεισμού
- υλοποιήθηκαν δράσεις προώθησης του πολιτισμού
- και τέλος, υλοποιήθηκαν δράσεις περιβαλλοντολογικού ενδιαφέροντος.

Το σημαντικότερο όλων θεωρούμε ότι είναι το εταιρικό σχήμα που είχε την ευθύνη υλοποίησης και ο τρόπος που συνεργάστηκε προκειμένου να υλοποιηθεί το πρόγραμμα των Αστικών Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων του Δήμου Δράμας. Το έργο που πραγματοποιήθηκε μετά από συντονισμένες προσπάθειες του εταιρικού σχήματος και αποτελεί θετικό βήμα για την βελτίωση της ποιότητας ζωής της πόλης και της εικόνας του

κοινωνικοοικονομικού της χαρακτήρα. Το επιτυχές αποτέλεσμα είναι προϊόν της προσπάθειας του στελεχιακού δυναμικού του Δήμου, όλων των διευθύνσεων ανάλογα με το βαθμό εμπλοκής τους στο πρόγραμμα, των στελεχών των φορέων του εταιρικού σχήματος, της πολιτικής ηγεσίας του Δήμου και του Δημοτικού Συμβουλίου.

Πιο συγκεκριμένα, μετά τη διεξαγωγή έρευνας προκειμένου να αξιολογηθεί ο ΟΣΑΑ Δήμου Δράμας, προέκυψε ότι τα έργα με τη μεγαλύτερη αναγνωσιμότητα είναι οι υποδομές της οδού Φιλίππου και η δράση που αφορά στα αστικά απορρίμματα σε αντίθεση με το τοπικό σύμφωνο ποιότητας. Για τα έργα που οι ερωτώμενοι ήταν πιο ενημερωμένοι ήταν αυτά που απλώνονται σε μεγάλη γεωγραφική έκταση και επηρέαζαν μεγάλους πληθυσμούς. Στην ερώτηση κατά πόσο πιστεύετε θα συμβάλει η κάθε δράση στην αστική αναγέννηση τα υψηλότερα ποσοστά σημειώθηκαν σε δράσεις, που αφορούν το περιβάλλον, τον αθλητισμό και τον πολιτισμό. Έργα και δράσεις που αφορούν στον αθλητισμό και πολιτισμό θεωρούνται ιδιαίτερα σημαντικά παρότι κατά τη διάρκεια της έρευνας αξιολόγησης του ΟΣΑΑ δεν είχαν ολοκληρωθεί ακόμη.

Από τις διαδικασίες εναρμόνισης και επικαιροποίησης των Αστικών Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων του Δήμου Δράμας, τη συμμετοχική ενεργοποίηση του εταιρικού σχήματος και τις διαδικασίες παροχής υπηρεσιών συντονισμού και υποστήριξης το αποτέλεσμα κρίνεται θετικό και τα αποκτηθέντα συμπεράσματα συνοπτικά περιγράφονται ως ακολούθως:

ΤΟΜΕΑΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

Στον τομέα του σχεδιασμού θα πρέπει να βελτιωθούν και να αναπτυχθούν:

1. Η καταγραφή των πραγματικών, δεδομένων και αναγκών
2. Ο έγκαιρος προγραμματισμός
3. Η εκτίμηση της υφιστάμενης κατάστασης
4. Ο προσδιορισμός στόχων δράσης, των αξόνων δράσης, των τομέων δράσης
5. Η εξειδίκευση δράσεων, έργων κλπ.
6. Η στοχευμένη δημοσιοποίηση του προγράμματος κατά την περίοδο σχεδιασμού και προετοιμασίας ένταξης των προτεινόμενων Πράξεων, μέσω διαδικασιών δημόσιας διαβούλευσης.
7. Η συνέχιση και βελτίωση των καλών πρακτικών που εφαρμόστηκαν στην προηγούμενη προγραμματική περίοδο (συνεργασία- συμμετοχικότητα- συνέπεια στην εφαρμογή των κανόνων υλοποίησης, καινοτόμες-πρωτότυπες-εξωστρεφείς δράσεις)
8. Η αναγνώριση και επιβράβευση ύπαρξης εταιρικού σχήματος στην υλοποίηση του ΟΣΑΑ (σε αντίθεση με αντίστοιχα σχέδια), καθώς και η ενίσχυσή του σύμφωνα με τις απαιτήσεις μελλοντικών προγραμμάτων.
9. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στην συμπληρωματικότητα- συνέργεια-επικουρικότητα και ανταποδοτικότητα των έργων, των δράσεων, των ενεργειών.
10. Ο ορισμός αντιπροσωπευτικών δεικτών εισροών, εκροών και παρακολούθησης των Πράξεων.

ΤΟΜΕΑΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Στον τομέα εφαρμογής επισημαίνεται ιδιαίτερα:

1. Η δημιουργία δικτύων συνεργασίας, καλών πρακτικών, ανταλλαγής απόψεων κλπ.
2. Η έγκαιρη προβολή των δεδομένων του προγράμματος για ενημέρωση των δυνητικά δικαιούχων
3. Η επιτάχυνση των χρόνων ένταξης, ελέγχου και των πληρωμών του προγράμματος
4. Η μεγιστοποίηση ενίσχυσης και στήριξης της επιχειρηματικότητας και των επιχειρηματικών δράσεων
5. Η στήριξη των κοινωνικών δομών και μη Κυβερνητικών Οργανώσεων
6. Η παρακολούθηση και ενίσχυση των ειδικών πληθυσμιακών ομάδων
7. Η δημιουργία εργαλείου έρευνας, προβολής και τεχνικής υποστήριξης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (Μ.Μ.Ε.).
8. Η δράση για την δημιουργία βάσης δεδομένων, καταγραφής των αποτελεσμάτων και των συνεπειών από τις παρεμβάσεις του προγράμματος π.χ. α) Καταγραφή για τις επιρροές των παράλληλων και παράπλευρων δραστηριοτήτων β) Ωφέλειες, αστοχίες και συνέπειες από την εφαρμογή του προγράμματος γ) Αναδειχθείσες καλές πρακτικές-καινοτόμες ενέργειες και εξωστρεφείς δράσεις δ) Ενίσχυση της συμμετοχικότητας και μέτρηση των αποτελεσμάτων της κλπ.
9. Η συνέπεια στην εφαρμογή των κανόνων των δεσμεύσεων και υποχρεώσεων για την υλοποίηση του προγράμματος.

Καλές Πρακτικές

«Δίκτυο Συνεργασίας Σχημάτων Ολοκληρωμένων Σχεδίων Αστικής Ανάπτυξης της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης, στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Μακεδονία- Θράκη»

Κύριος στόχος του έργου ήταν η διασύνδεση των φορέων που διαχειρίζονται ή υλοποιούν τοπικά αναπτυξιακά προγράμματα στην περιοχή της ΑΜΘ. Επιδίωξη της ενέργειας αυτής ήταν να συγκεντρώσει την εμπειρία και τη γνώση που έχει συσσωρευτεί από την υλοποίηση τέτοιων προγραμμάτων, να αξιολογήσει τα οφέλη που αποκομίστηκαν από την υλοποίησή τους, καθώς και να εντοπίσει προβλήματα ή παραλήψεις τους.

Συναντήσεις-φόρουμ και ημερίδες

Προκειμένου να υπάρχει καλύτερη συνεργασία και να ξεπεραστούν τα εκάστοτε προβλήματα, που προέκυπταν, οργανώθηκαν συναντήσεις –φόρουμ και ημερίδες, στις οποίες συμμετείχαν οι φορείς του δικτύου.

Πραγματοποίηση ταξιδίων- επισκέψεων

Οργανώθηκαν ταξίδια του δικτύου σε πόλεις του εξωτερικού με στόχο την μεταφορά τεχνογνωσίας και την εύκολη και αποτελεσματική αντιμετώπιση των προβλημάτων που αναδύονταν. Αναλυτικότερα, οργανώθηκαν τα παρακάτω ταξίδια:

- Κοσμίδου Ζωή - Δ. Κομοτηνής
- Ιωσφίδου Κατερίνα και Καρατζόγλου Θεσσαλονικιά - Δ. Δράμας
- Παυλίδης Πέτρος - Δ. Ξάνθης
- Χωρινού Θάλεια και Δαγκλή Βασιλική - Δ. Καβάλας
- Καλεντζίδης Βλασάκης - Δ. Ορεστιάδας
- Μπομποτά Ιωάννα - ΑΙΧΜΗ Α.Ε.

Ο Δήμος Αλεξανδρούπολης δήλωσε πως δεν ήθελε να συμμετέχει στο συγκεκριμένο ταξίδι.

Το πρόγραμμα των συναντήσεων της **Πέμπτης 12 Ιουνίου 2014** περιελάμβανε τα εξής:

9:00 π.μ.: Συμμετοχή στο study Visit του έργου Zem2All στο Museo Automovilístico.

Έγινε παρουσίαση του έργου Zero Emissions Mobility to All (Zem2All) που υλοποιεί ο Δήμος. Το έργο αφορούσε στη πιλοτική κυκλοφορία ηλεκτρικών αυτοκινήτων που παραχωρούνται στους κατοίκους της πόλης και τη δημιουργία σταθμών φόρτισης σε κεντρικά σημεία της πόλης. Το έργο υλοποιήθηκε σε συνεργασία με τις εταιρείες Mitsubishi motors, Hitachi, Endesa που είναι η ισπανική εταιρεία ηλεκτρισμού και την εταιρεία τηλεπικοινωνιών Telefonica. Το έργο ZEM2ALL υλοποιήθηκε από την Ιαπωνία και την Ισπανία (JSIP Japan & Spain Innovation Program for Technological Cooperation) είχε προϋπολογισμό 60 εκ.€ από τα οποία τα 40εκ. χρηματοδοτεί η Ιαπωνία και τα 20εκ η Ισπανία. Σκοπός του έργου ήταν να εξαπλωθεί η χρήση των ηλεκτρικών αυτοκινήτων πέρα από τα 200 που κυκλοφόρησαν αρχικά για τη μείωση των ρύπων και τη χρήση φθηνότερης ενέργειας. Σε επόμενη φάση θα δημιουργούνταν υποδομές προκειμένου τα αυτοκίνητα να επιστρέφουν το φορτίο που δεν έχουν χρησιμοποιήσει στο δίκτυο για να μη χάνεται. Υπήρχε ένα κεντρικό σύστημα διαχείρισης που ελέγχει τη χρήση των σταθμών φόρτισης που βρίσκονται σε διάφορα σημεία της πόλης προκειμένου με ένα ειδικό πληροφοριακό πρόγραμμα που έχουν οι χρήστες να ενημερώνονται για τον κοντινότερο ελεύθερο σταθμό. Στη συνέχεια στο OMAU (Urban Environmental Observatory) ξεκίνησαν οι εργασίες του Environmental Forum του Eurocities με τη συμμετοχή εκπροσώπων από τις μεγαλύτερες Ευρωπαϊκές πόλεις με πληθυσμό μεγαλύτερο από 250.000 κατοίκους.

Το πρόγραμμα του forum περιελάμβανε:

11:30 -13:00 Working group meetings • WG Air Quality Climate Change Energy Efficiency • WG Clean Cities
13:00-14:00 Lunch at the OMAU 1.

14:00-14:15 Opening by host city and chair Working documents WD 1.1 Draft agenda WD 1.2 Draft minutes of the last meeting Rapporteurs City of Malaga, Forum chair • Actions 1. Welcome by the City of Malaga: The Urban Empathy context 2. Welcome by Cllr James McKay 3. Adoption of minutes of the last meeting and

Μάλαγα, Ιούνιος 2014

Ο Σύμβουλος ξεκίνησε τις επαφές με το Δίκτυο Eurocities από τις 17 Μαρτίου σε συνέχεια της ανακοίνωσης του δικτύου για τη διοργάνωση του Environmental Forum στη Μάλαγα στις 12-13 Ιουνίου 2014. Η επικοινωνία από την πλευρά του δικτύου έγινε με τον υπεύθυνο οργάνωσης κ. Michael Klinkenberg και την υπεύθυνη οργάνωσης από την πλευρά του Δήμου Μάλαγας κα Sandra Marin-Herbert, υπεύθυνη του γραφείου Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων του Δήμου. Η προσπάθεια επικοινωνίας με τους παραπάνω δύο συνεχίστηκε όλο το Μάρτιο που ολοκληρώθηκε με το e-mail του κ. Klinkenberg ότι δέχονται να συμμετέχουν δύο άτομα από τα οκτώ που τελικά συμμετείχαν στο ταξίδι. Τελικά, μετά και από μεσολάβηση της Περιφέρειας ΑΜΘ στην οποία απευθυνθήκαμε γιατί έχει έργο με το Δήμο Μάλαγας, συνεννοηθήκαμε και οριστικοποιήθηκε η συμμετοχή των δύο ατόμων. Σε συνέχεια συνεννόησης μεταξύ των συμμετεχόντων αποφασίστηκε πως θα συμμετέχουν στο Environmental Forum η Χωρινού Θάλεια και η Δαγκλή Βασιλική από το Δ. Καβάλας. Ο Δήμος Μάλαγας φρόντισε για τα υπόλοιπα άτομα που δεν θα συμμετέχουν στο forum να διοργανώσει σε μια αίθυσά του μια ενημέρωση για το Δίκτυο Eurocities και την παρουσίαση κάποιων έργων αστικής ανάπτυξης που υλοποιεί. Οι εκπρόσωποι των Δήμων που συμμετείχαν στο ταξίδι - συνάντηση της Μάλαγα είναι οι:

draft agenda 2.

14:15-14:45 Green public procurement – opportunities for cities (videoconference) Working documents tbc Rapporteurs Stefania Ministrini, European Commission • Actions 1. Presentation 2. Q&A 3

14:45-15:15 Pre-commercial procurement workshop Working documents tbc Rapporteurs tbc: ENIGMA project (an ENIGMA city and Denisa Naidin, EUROCI-TIES projects coordinator) • Actions 1. Presentation on ENIGMA and pre-core-commercial procurement (PCP) Status: 10 April 2014 2. Q&A 3. Brief discussion in small groups on possibilities for PCP projects in cities 4.

15:15-16:15 Climate adaptation – extreme heat Working documents WD Eco-Boulevard of Vallecas (Madrid); <http://ecosistemaurbano.com/portfolio/ecoboulevard/> Tbc Rapporteurs Cynthia Echave, Barcelona Urban Ecology Agency Josi Luis Vallejo, Ecosistema Urbano (Madrid) Representative of EMVS, Madrid City Council (tbc) • Actions 1. Extreme Heat in the Mediterranean context (Barcelona Urban Ecology Agency) 2. Eco-Boulevard of Vallecas (Madrid) (Ecosistema Urbano)) 3. Eco-Boulevard and Urban Model of Vallecas (Madrid) (EMVS) 4. Questions & Answers

16:15-16:40 Coffee Break 5.

16:40-17:40 Speednetworking on climate adaptation Working documents tbc

Rapporteurs

Cities

- Murcia (tbc)
- Genoa (within Urban Empathy project) (tbc)
- Malaga (Flood mitigation in urban and peri-urban areas; Marva
- Jesús Perles Rosello, University of Malaga)
- 4th city (tbc; open call to be launched with agenda)

• Actions

1. Parallel presentations (3-4) in smaller groups in different corners of the room; each presentation 10-15 minutes, no PPT, followed by 15 minutes discussion
2. After 30 minutes, participants change corners to follow a different presentation
3. Topics to be addressed should include if possible: water shortages, flooding, extreme heat, mainstreaming climate adaptation

16:15 μ.μ.- 17:15 μ.μ. OMAU (Urban Environmental Observatory): Ενημέρωση του Eurocities για το Δίκτυο και τις δράσεις του από την κα Denisa Naidin. Έγινε ενημέρωση για το Δίκτυο Eurocities από την εκπρόσωπο κα Denisa Naidin, η οποία μας ενημέρωσε πως οι προτεραιότητες του για το 2014 είναι η μείωση της ανεργίας, η κλιματική αλλαγή και η δικτύωση. Το Δίκτυο στοχεύει σε 6 θεματικούς άξονες (πολιτισμός, ανάπτυξη, περιβάλλον, γνώση, κινητικότητα, κοινωνικές δράσεις). Μέλη του Δικτύου γίνονται μεγάλες πόλεις της ΕΕ με πληθυσμό πάνω από 250.000 κατοίκους και ο ρόλος του είναι να μεσολαβεί μεταξύ των πόλεων και της Ευρωπαϊκής Ένωσης για να διασφαλίσει επιχορηγήσεις κατευθειάν για τις πόλεις. Στόχο επίσης αποτελεί η διαφάνεια με τη συμμετοχή των πολιτικών σε διεθνή δίκτυα. Ακολούθησε συζήτηση με την κα Naidin για το ενδεχόμενο να γίνουν μέλη του δικτύου κάποιες μεγάλες πόλεις π.χ. η Καβάλα ή το δίκτυο συνολικά που καλύπτει την απαίτηση των 250.000 κατοίκων. Δυστυχώς, ξεκαθάρισε ότι αυτό δεν είναι δυνατό και μας πρότεινε ένα άλλο εναλλακτικό Δίκτυο, το ICLEI (<http://www.iclei-europe.org/> - LOCAL GOVERNMENTS FOR SUSTAINABILITY), έχει πάνω από

200 μέλη με κυριότερα θέματα για την κλιματική αλλαγή, για τη βιώσιμη ανάπτυξη, την ενέργεια, το νερό, την κινητικότητα και την τοπική διακυβέρνηση

17:15 μ.μ. to 17:45 μ.μ. OMAU (Urban Environmental Observatory): Συνάντηση με το γραφείο προγραμματισμού του Δήμου Μάλαγα με την κα Sandra Marin Herbert, Διευθύντρια της Διεύθυνσης Προγραμματισμού. Έγινε παρουσίαση: • της περίπτωσης αναγέννησης μιας υποβαθμισμένης γειτονίας μέσω μιας προσέγγισης συνεργασίας των πολιτών, του Soho. • της ανάπλασης του ιστορικού κέντρου • της πλατφόρμας CAT-MED για βιώσιμα αστικά μοντέλα. Έγινε παρουσίαση της αναγέννησης του ιστορικού κέντρου της πόλης.

Η παρουσίαση ξεκίνησε με γενικά στοιχεία για την πόλη όπως που βρίσκεται γεωγραφικά, έχει 575.322 κατοίκους, έχει 36,2% ανεργία και οι κυριότεροι τομείς της οικονομίας είναι ο τουρισμός και οι υπηρεσίες που φτάνουν σε ποσοστό 77% της οικονομικής δραστηριότητας. Το αστικό μοντέλο αναφοράς για τις δράσεις που υλοποιεί ο Δήμος είναι ο καθορισμός της πόλης και της ευρύτερης περιοχής, η κοινωνική συνοχή και η οικονομική ανάπτυξη, η κινητικότητα και οι μεταφορές και τέλος η διαχείριση των φυσικών πόρων και η ενεργειακή διαχείριση. Το ιστορικό κέντρο παρουσίαζε προβλήματα όπως μείωση του πληθυσμού, υποβάθμιση, κοινωνική υποβάθμιση και οικονομική παρακμή με μόνο εμπορική δραστηριότητα. Για να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα συντάχθηκε μια συνολική στρατηγική με την ανάκαμψη των κτιρίων και εκμοντερνισμό των εμπορικών χρήσεων, έλεγχο των χρήσεων, δημιουργία πεζοδρόμων, κοινωνική ανάπτυξη, κοινωνικές κατοικίες κυρίως για νέους και κεντρικό δημόσιο έλεγχο και διαχείριση. Οι κύριες δράσεις του έργου αφορούν: 1. Αναβάθμιση του αστικού περιβάλλοντος • ανάπλαση των υποβαθμισμένων χώρων με φυσικές παρεμβάσεις • Δράσεις για την προστασία του περιβάλλοντος και τη ενεργειακή απόδοση 2. Οικονομική ανάπτυξη και δυναμισμός 3. Προώθηση της κοινωνικής συνοχής με την αναβάθμιση και την ισότητα Παρουσιάστηκε υλικό της κατάστασης πως ήταν και πως είναι σήμερα μετά τις παρεμβάσεις του Δήμου καθώς και η δημιουργία 10 κέντρων επιχειρηματικότητας, 33 κοινωνικές κατοικίες, βελτίωση των κοινόχρηστων χώρων και 109 θέσεις parking για τους κατοίκους. Το έργο από το 1995 μέχρι το 2012 έχει κοστίσει 96.085.928€ ιδιωτική συμμετοχή, 17.931.547€ χρηματοδότηση Ευρωπαϊκή και του Δήμου με την επίτευξη στόχων για τη διαχείριση ενέργειας με τη μείωση κατά 73,58% στην κατανάλωση ενέργειας, ετήσια μείωση της εκπομπής CO2 κατά 9,60 TN και χρόνος απόσβεσης επένδυσης 10,08 έτη. Οι περιβαλλοντικοί στόχοι ήταν η δημιουργία Κέντρου Περιβαλλοντικής Συμβουλευτικής, σύστημα τηλεματικής για τον έλεγχο της πχορύπανσης, 174 εταιρείες πιστοποιήθηκαν με ενεργειακό πιστοποιητικό και ενημερωτικές δράσεις. Οι οικονομικοί στόχοι ήταν επιδοτήσεις σε επιχειρήσεις, υπηρεσία υποστήριξης σε επιχειρήσεις, θερμοκοιτίδες επιχειρήσεων και δημιουργία πλατφόρμας "Meet me στο κέντρο". Οι δράσεις που αφορούν στην κοινωνική συνοχή αφορούν στη δημιουργία Τράπεζας Χρόνου με 140 μέλη και 590 ανταλλαγές 1020 ωρών, δημιουργία ομάδας εθελοντών παροχής βοήθειας σε ηλικιωμένους και δράσεις για την κοινωνικοποίηση τους καθώς και δημιουργία δομής γνωριμίας μεταξύ των μελών διαφόρων κατηγοριών των κοινωνιών με συμβίωση της μορφής "BIG BROTHER".

Το πρόγραμμα των συναντήσεων της **Παρασκευής 13 Ιουνίου 2014** περιελάμβανε τα εξής:

8:45 π.μ. μέχρι τις 15:00 μ.μ.: στο Centro de Arte Contemporaneo (CAC).

8:45-11:15 The Sustainable Mediterranean city model Working documents CAT-MED Sustainable Urban Models: Methodological Guide & results. Urban Empathy capitalization process Rapporteur Pedro Marvn Cots, Head of the Urban Environment Observatory - OMAU Malaga • Actions 1. Presentation 2. Safe routes to school. An example of the benefits of a sustainable urban model; project 2MOVE 2- (Civitas +) 3. Study Visit **11:15-11:45** INTERREG Europe Programme 2014-2020 (former Interreg IVC) Working documents tbc Rapporteur Vicente Rodriguez Saez, DG Regional Policy, Deputy Head of Unit D-1 for European Transnational and Interregional Cooperation • Actions 1. Presentation 2. Q&A

11:45-12:30 Coffee Project Corner Working documents tbc Rapporteurs Cities • Actions 1. Cities discuss project ideas, in particular for the INTERREG Europe Programme 2014-2020 (ex Interreg IVC)

12:30-13:15 EUROCITIES network and policy update Working documents WD network update WD EU environmental policy initiatives Rapporteurs Brussels office • Actions 1. Presentation 2. Discussion, next steps

13:15-13:30 AOB, concluding remarks, announcements for the next meeting Στα workgroups του Φόρουμ παρουσιάστηκαν διάφορα σχέδια όπως το ENIGMA (Enlightenment and Innovation ensured through pre-commercial procurement in cities) το οποίο έχει ως θέμα την καινοτομία στο Δημοτικό φωτισμό. Το σχέδιο ενθαρρύνει την έρευνα και την ανάπτυξη σε αυτό το τομέα ζητώντας από τη βιομηχανία να αναπτύξει καινοτόμα προϊόντα που να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις του δημοτικού φωτισμού και των ολοκληρωμένων υπηρεσιών του. Παρουσιάστηκε επίσης το INTERREG Europe Programme 2014-2020. Παρουσιάστηκαν τα βήματα που έχουν γίνει έως τώρα Centro de Arte Contemporaneo (CAC) Συμμετοχή στο Enviromental Forum του Eurocities.

- **9:00 π.μ. - 13:00 μ.μ.:** επίσκεψη σε:

- στην περιοχή SOHO (<http://www.sohomlg.com/>), όπου θα δούμε τα urban graffities και την ανάπτυξη της γειτονιάς. Στα πλαίσια workgroup του Φόρουμ έγινε περιδιάβαση εντός της ταχέως αναπτυσσόμενης περιοχής του Soho. Παρουσιάστηκαν Graffiti τα οποία έγιναν κατόπιν διαγωνισμού και χρησιμοποιήθηκαν ώστε να καλύψουν άσχημες κατασκευές όπως τυφλές όψεις κτιρίων, γυάλινες τζαμαρίες από σταθμούς οχημάτων, εγκαταλειμμένα μαγαζιά κ.α. Παρουσιάστηκαν τρόποι με τους οποίους προσπαθούν να προσελκύσουν νέες επιχειρήσεις στη συγκεκριμένη περιοχή προκειμένου να γίνει μια γειτονιά καλλιτεχνών.
- στο λιμάνι "Muelle 1 and 2", (<http://www.puertomalaga.com/web/guest/muelle2>) για το έργο "Palmeral de las Sorpresas" (Surprise Palm Grove) Επίσκεψη στο λιμάνι και την προβλήτα και παρατηρήσαμε τις κατασκευές για σκίαση των πεζών, τα τουριστικά कारबाकία που κάνουν το γύρο του κόλπου, τον φάρο και τις πισίνες
- στο δίκτυο ποδηλατοδρόμων
- στο Δημαρχείο.

18:00-19:30 μ.μ.: επίσκεψη στο Historical Centre visit and Malaga Carmen Thyssen Museum Με το κλείσιμο του forum πραγματοποιήθηκε ξενάγηση στο ιστορικό κέντρο της πόλης της Μάλαγα. Έγινε ενημέρωση για τα σημαντικότερα μνημεία της όπως το Μουσείο αφιερωμένο στον Pablo Picasso, τον Καθεδρικό Ναό της πόλης, το ρωμαϊκό θέατρο, την πλατεία μπροστά στο σπίτι που γεν-

νήθηκε ο Picasso, την καθολική εκκλησία με έντονα αραβικά στοιχεία και τέλος το Μουσείο της Carmen Thyssen η οποία συνέλεξε ανά τον κόσμο πίνακες ζωγραφικής οι οποίοι αναφέρονταν στη Μάλαγα.

Βρυξέλλες, Μάρτιος 2014

Ο Σύμβουλος ξεκίνησε τις επαφές με το Δίκτυο Energy Cities από τις 10 Φεβρουαρίου κατορθώνοντας να έρθει σε επικοινωνία με τον κ. Jean-Pierre Vallar, Γενικό Γραμματέα του Δικτύου ο οποίος μας παρέπεμψε στον κ. Fridiric Boyer εκπρόσωπο του Δικτύου στις Βρυξέλλες. Επίσης, το Δίκτυο επικοινωνήθηκε με τη Διεύθυνση Περιβάλλοντος των Βρυξελλών και η κα Cicile ROUSSELOT οργάνωσε την επίσκεψή μας σε κτίρια με χαμηλή ή και μηδενική ενεργειακή κατανάλωση σε συνεργασία με την κα Τασσιοπούλου Αλίσσια, στελέχους της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος των Βρυξελλών. Παράλληλα, ο Σύμβουλος ανέλαβε την συνεννόηση με την Επιτροπή των Περιφερειών (Committee of the Regions - CoR) της Ευρωπαϊκής Ένωσης για οργάνωση συνάντησης στα γραφεία τους και ενημέρωση από τον κ. Δαρδούφα Μανώλη, Διευθυντή του Unit C4: Commissions EDUC-CIVEX. Οι συναντήσεις οργανώθηκαν για την Παρασκευή 14 Μαρτίου, στην Επιτροπή των Περιφερειών στις 13:00 μ.μ. και στο Δίκτυο Energy Cities στις 15:00 μ.μ. Συνάντηση την Επιτροπή των Περιφερειών (Committee of the Regions - CoR) Η ενημέρωση που έγινε από τον κ. Δαρδούφα αφορούσε σε:

- Παρουσίαση της Επιτροπής των Περιφερειών

Η επιτροπή ιδρύθηκε το 1993 με τη Συνθήκη του Μάαστριχτ, είναι πολιτικό όργανο και συγκροτείται από αιρετούς σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Λειτουργεί σε επίπεδο επιτροπών που ασχολούνται με θέματα όπως την εξωτερική πολιτική, περιφερειακή συνοχή, οικονομική και κοινωνική πολιτική, εκπαίδευση, περιβάλλον και φυσικούς πόρους. Τα μέλη που εκπροσωπούν κάθε χώρα διορίζονται από τα αντίστοιχα όργανά τους και για παράδειγμα στην Ελλάδα από την ΚΕΔΕ και την ΠΕΔ. Η ελληνική αντιπροσωπεία αποτελείται από 12 μέλη και από την Περιφέρεια μας τακτικά μέλη είναι ο Δήμαρχος Καβάλας κ. Σιμιτσής, ο περιφερειακός σύμβουλος κ. Πέτροβιτς και ο Περιφερειάρχης κ. Γιαννακίδης, ως αναπληρωματικά μέλη. Η επιτροπή είναι συμβουλευτικό όργανο και όχι θεσμικό. Κάνει παρεμβάσεις και προσφυγές σε νόμους που ενώ η Επιτροπή έχει γνωμοδοτήσει σχετικά αλλάζουν ως προς το περιεχόμενο ή παραβλέπουν τις παρατηρήσεις της επιτροπής. Μετά τη Συνθήκη της Λισσαβόνας αποφασίστηκε πως μπορεί να παρεμβαίνει αυτόνομα στις πολιτικές που θεσπίζονται. Η Ελλάδα ως προεδρεύουσα της ΕΕ για το 1ο εξάμηνο του 2014 ζήτησε την ανάπτυξη πολιτικής για την ενεργειακή φτώχεια και την ανάπτυξη Στρατηγικής για τη Μακροπεριφέρειας Αδριατικής - Ιονίων Νήσων.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗΣ: Στόχος της Επιτροπής των Περιφερειών είναι να δημιουργηθεί γέφυρα μεταξύ των εμπειρογνομώνων και των πολιτικών με στόχο τη διάχυση της πληροφορίας, μέσω των εκπροσώπων της τοπικής αυτοδιοίκησης Α' και Β' βαθμού, προς τα κάτω δηλαδή προς τον απλό πολίτη - δημότη. Δυστυχώς όμως η πληροφορία αυτή όχι μόνο δεν μεταβιβάζεται προς τα κάτω προς τον πολίτη αλλά δεν φτάνει ούτε στα στελέχη των Δήμων ή των Περιφερειών που εκπροσωπούνται στην επιτροπή. Η διαπίστωση αυτή έγινε καθώς κανένας από τα στελέχη των έξι Δήμων της

Περιφέρειας ΑΜΘ που συμμετείχε στη συνάντηση δεν γνώριζε την Επιτροπή, ποιοί αιρετοί την συγκροτούν και αν συμμετέχουν κάποιοι εκπρόσωποι της Περιφέρειας ΑΜΘ. Επίσης, η Επιτροπή δεν διαθέτει κάποιο μηχανισμό ανατροφοδότησης της πληροφορίας που φτάνει στους πολίτες καθώς θεωρεί αυτονόητο ότι κάτι τέτοιο γίνεται από τα μέλη της σε τοπικό επίπεδο.

Δίκτυο Energy Cities - επίσκεψη σε επιδεικτικά κτίρια στο Δήμο Molenbeek

Η κα Cécile ROUSSELOT μαζί με την κα Alissia Tassiorouλου του Bruxelles Environnement μας παρέλαβαν με μίνι bus από την πλατεία square de Meeüs 1, έδρα του ENERGY CITIES και μεταφερθήκαμε στην περιοχή του Δήμου Molenbeek.

- Επίσκεψη σε επιδεικτικά κτίρια Αρχικά, στη rue de l'Avenir έγινε παρουσίαση από την υπάλληλο του Δήμου κα Sylvie Duchenne, με την παρουσία διερμηνέα στα Αγγλικά, ενός κοινωνικού κτιρίου που παραχωρείται σε οικονομικά αδύναμους και ενός κοινωνικού λαχανόκηπου που διαθέτει στην αυλή. Αναλύθηκε ο τρόπος κατασκευής του κτιρίου το οποίο είναι πολύ χαμηλής ενεργειακής κατανάλωσης καθώς το νερό της βροχής συλλέγεται και καταναλώνεται στο σύστημα αποχέτευσης και ποτίζει τον κοινωνικό λαχανόκηπο. Επίσης, διαθέτει σύστημα πλιακών συσσωρευτών που θερμαίνουν το νερό του κυκλώματος καλοριφέρ που όμως χρησιμοποιείται σπανίως διότι όπως εξήγησε δεν απαιτείται η λειτουργία του και τα σώματα που είναι εγκατεστημένα είναι μόνο για ψυχολογικούς λόγους. Ο εξαερισμός του κτιρίου είναι φυσικός με αεραγωγούς, που διαπερνά ο αέρας το καλοκαίρι και το χειμώνα συλλέγεται ο θερμός αέρας από τον εξαερισμό και επαναπροωθείται στο εσωτερικό. Η μόνωση στους τοίχους είναι 20 εκατοστών και τα διπλά παράθυρα έχουν κενό 5 εκατοστών. Το κύριο υλικό κατασκευής είναι το ξύλο, η ταράτσα του πρώτου επιπέδου είναι "πράσινη" δηλαδή διαθέτει φυτά και σύστημα αποστράγγισης του νερού της βροχής και η ταράτσα του δεύτερου επιπέδου είναι σκεπασμένη με βαρύ χαλίκι.

Στη συνέχεια επισκεφτήκαμε στην ίδια περιοχή το κτίριο παλιάς μπυραρίας Bellevue που μετατράπηκε σε ξενοδοχείο τεσσάρων αστέρων. Η εσωτερική μόνωση του κτιρίου επιτρέπει τη χαμηλή κατανάλωση ενέργειας και οι εξωτερικές επιφάνειες έχουν επενδυθεί με μια κατασκευή από ξύλο μονωμένο με κυτταρίνη καθώς και με ξύλινα παράθυρα. Ιδιαίτερη σημασία δόθηκε στην άνεση των πελατών κατά το καλοκαίρι με εφαρμογές παθητικής ενέργειας με μια δυναμική μελέτη για τη ζέση, που περιλαμβάνει τη μείωση της επιφάνειας των παραθύρων, εξωτερικές περσίδες, εξοπλισμό που εκπέμπει μικρές ποσότητες ενέργειας και σύστημα ψύξης στην οροφή με σύστημα αδιαβατικής ύγρανσης (σύστημα που χρησιμοποιεί την λανθάνουσα θερμότητα σε εξάτμιση του νερού). Επίσης, το κτίριο χρησιμοποιεί το νερό της βροχής για το σύστημα αποχέτευσης και για το πότισμα των φυτών. Επίσης στην ίδια περιοχή επισκεφτήκαμε το κτίριο L'Espoir που αποτελεί μια συλλογική κατοικία, ενεργειακά αυτόνομη και με χαμηλή επιβάρυνση του περιβάλλοντος. Το έργο έχει δώσει τη δυνατότητα σε δεκατέσσερις οικογένειες με χαμηλά εισοδήματα και με κακές συνθήκες διαβίωσης να αγοράσουν σπίτι σε πολύ χαμηλή τιμή. Οι οικογένειες μεταξύ τους δημιούργησαν το σύλλογο "L'Espoir" κάτω από την επίβλεψη της μη κερδοσκοπικής οργάνωσης CIRE (Coordination and initiatives by and for refugees and foreigners). Το κτίριο διαθέτει "πράσινη σκεπή", σκίαστρα, εξωτερική σκίαση στην πρόσοψη από αναρριχητικά φυτά και κοινωνικό λαχανόκηπο. Το έργο πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια του συμφώνου γειτονι-

ας "Fonderie - Pierron" που δημιουργεί ένα ταμείο που αξιοποιεί την περιουσία, λειτουργεί σαν πελάτης και δανείζει ενυπόθηκα.

- Παρουσίαση του Δικτύου Energy Cities και του προγράμματος "The Exemplary Building Program - how Brussels paves the way to sustainable construction" Στο κτίριο αυτό έγινε και η παρουσίαση του Δικτύου Energy Cities από τον κ. Frederic Boyer

- EU Affairs Officer for Energy Cities και από την κα Αλίσσια Τασιοπούλου του Bruxelles Environnement του προγράμματος "The Exemplary Building Program - how Brussels paves the way to sustainable construction".

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΠΙΣΚΕΨΕΩΝ: Το μοναδικό συμπέρασμα των όσων είδαμε και ακούσαμε είναι, πως έχει διαμορφωθεί από την κυβέρνηση του Βελγίου μια ενεργειακή πολιτική με καθορισμένους στόχους για τη μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης, όλοι εργάζονται προς αυτή την κατεύθυνση και προβάλλουν προς τα έξω τα αποτελέσματά της.

Κοπεγχάγη, Ιούνιος 2014

Ο Σύμβουλος ξεκίνησε τις επαφές με φορείς που εδρεύουν στα διοικητικά όρια του Δήμου Κοπεγχάγης από τις 05 Απριλίου 2014. Στη συνάντηση που πραγματοποιήθηκε στην Κομοτηνή στις 29 Απριλίου 2014, ορίστηκε ως ημερομηνία αναχώρησης η 25η Ιουνίου 2014, ημέρα Τετάρτη και ως ημέρα επιστροφής η 28η Ιουνίου 2014, ημέρα Σάββατο και προσδιορίστηκαν οι συμμετέχοντες στο συγκεκριμένο ταξίδι. Επίσης, έγινε παρουσίαση από τον κ. Κολιδάκη, εκπρόσωπο του Συμβούλου για τους φορείς που προτείνει να επισκεφτούν στο πλαίσιο του συγκεκριμένου ταξιδιού. Επιγραμματικά, αναφέρονται στη συνέχεια λίστα με τους φορείς που έγινε επικοινωνία τηλεφωνική αλλά και μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:

1. European Green Cities Network.
2. Green Solar Cities – Verstebro Project. ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ Απολογισμός του Συμβούλου ΑΙΧΜΗ Α.Ε. για το 4ο ταξίδι στην Κοπεγχάγη στις 23 – 26 Ιουνίου 2014 Σελίδα 2 Από Σελίδες 14
3. Byoghavn Organization – Ψrestad.
4. Klimakvarter Organization.
5. WHO healthy cities.
6. Municipality of Copenhagen – Harbor Baths.
7. Middelgrunden Wind Farm.
8. Ψresund Bridge, the longest combined road and Rail Bridge in Europe.
9. Science in the City.

Τελικά, λόγω κωλύματος του Αναδόχου – υπεύθυνου για την μετακίνηση των συμμετεχόντων στην Κοπεγχάγη και εξαιτίας της μη έγκαιρης κράτησης αεροπορικών εισιτηρίων εκ μέρους του, ο Σύμβουλος υποχρεώθηκε να επαναπρογραμματίσει όλες τις παραπάνω συναντήσεις. Ο Σύμβουλος ενημέρωσε την Αναθέτουσα Αρχή ότι αυτό μπορεί να είχε ως άμεση συνέπεια να μη πραγματοποιηθούν αρκετές από τις προγραμματισμένες συναντήσεις. Η Αναθέτουσα Αρχή δέχτηκε την παρατήρηση και ανέλαβε την πλήρη ευθύνη για την απόλεια των προγραμματισμένων συναντήσεων. Τελικά, η ημερομηνία του ταξιδιού οριστικοποιήθηκε για τις ημερομηνίες Δευτέρα 23 Ιουνίου 2014 μέχρι Πέμπτη 26 Ιουνίου 2014. Ως εκ τούτου, προγραμματίστηκαν οι ακόλουθες συναντήσεις για την **24η και 25η Ιουνίου 2014:**

Τρίτη 24 Ιουνίου 2014 10:30 -13:00:

Επίσκεψη και ενημέρωση από τον Δήμο Κοπεγχάγης
• Σχεδιασμός προσαρμογής στις κλιματολογικές αλλαγές: Πολιτικές και Αστικές Παρεμβάσεις.
• Αστικές αναπλάσεις στις περιοχές παρέμβασης (Harbor Baths).

14:00 – 16:00: Συνάντηση με εκπροσώπους του Klimakvarter Organization καθώς και εκπροσώπους του European Green Cities

• Παρουσίαση οργανισμών.
• Ερωτήσεις – διάλογος.
• Επίσκεψη ολοκληρωμένες παρεμβάσεις και σε έργα που είναι σε εξέλιξη.

16:30 – 18:30: Επίσκεψη στο θαλάσσιο πάρκο ανεμογεννητριών της Κοπεγχάγης.

• Παρουσίαση οργανισμού. • Ερωτήσεις – διάλογος. • Επίσκεψη στο θαλάσσιο πάρκο ανεμογεννητριών.

Τετάρτη 25 Ιουνίου 2014

10:30 – 13:30 π.μ. Συνάντηση με τον Οργανισμό Διαχείρισης & Ανάπτυξης της περιοχής Ψrestad • Παρουσίαση της παρέμβασης στην περιοχή Ψrestad. • Ξενάγηση και επίσκεψη των διαφόρων παρεμβάσεων.

14:00 – 17:00 μ.μ. Ξενάγηση και περιήγηση στο Cresund Bridge, τη μεγαλύτερη συνδυαστική γέφυρα (αυτοκινητόδρομος και σιδηρόδρομος) στην Ευρώπη.

Οι εκπρόσωποι των Δήμων που συμμετείχαν στο ταξίδι – συνάντηση της Κοπεγχάγης είναι οι:

Δήμος Κομοτηνής Γκιουλέ Μαρία
Δήμος Κομοτηνής Κολιδάκης Δημήτρης
Δήμος Δράμας Ιωσφίδου Κατερίνα
Δήμος Δράμας Καρατζόγλου Θεσσαλονικιά
Δήμος Καβάλας Παπαδόπουλος Χαράλαμπος
Δήμος Καβάλας Καταρού Μιχαλίτσα
Δήμος Ορεστιάδας Καλεντζίδης Βλασάκης
Δήμος Ξάνθης Μανά Κατερίνα
Δήμος Ξάνθης Τερζόγλου Μελέτης
Δήμος Αλεξανδρούπολης Γιοβανάκης Θεόδωρος
Δήμος Αλεξανδρούπολης Τζιντζής Σταμάτης
Διαχειριστική Αρχή Κουτσογιάννης Σπύρος
ΑΙΧΜΗ Α.Ε. Κολιδάκης Στυλιανός

Το πρόγραμμα υλοποιήθηκε σύμφωνα με τον αρχικό σχεδιασμό. Παρακάτω ακολουθεί σύνοψη των συναντήσεων με σχετικό φωτογραφικό υλικό. Το συνοδευτικό υλικό των συναντήσεων αποτελεί παράρτημα του παρόντος παραδοτέου και υποβάλλεται σε ηλεκτρονική μορφή, λόγω του μεγάλου όγκου του.

Τρίτη 24 Ιουνίου 2014

10:30 -13:00: Επίσκεψη και ενημέρωση από τον Δήμο Κοπεγχάγης για: • Σχεδιασμό προσαρμογής στις κλιματολογικές αλλαγές: Πολιτικές και Αστικές Παρεμβάσεις. • Αστικές αναπλάσεις στις περιοχές παρέμβασης (Harbor Baths). Η παρουσίαση που πραγματοποιήθηκε από τον κ. Edstrad αφορούσε τον σχεδιασμό και πλάνο προσαρμογής του Δήμου Κοπεγχάγης στις κλιματολογικές αλλαγές. Έγινε επίδειξη και ανάλυση του ολοκληρωμένου σχεδίου παρεμβάσεων καθώς των καινοτόμων και πρωτοποριακών παρεμβάσεων όπως το «έξυπνο» σύστημα έγκυρης πρόβλεψης και προειδοποίησης των έντονων καιρικών φαινομένων. Στη συνέχεια, έγινε επίσκεψη στα «Harbor Baths», μια παρέμβαση στο λιμάνι της Κοπεγχάγης, ώστε οι πολίτες να μπορούν να απολαμβάνουν τη θάλασσα μέσα στο αστικό περιβάλλον. Οι εγκαταστάσεις έχουν μηχανισμούς ανίχνευσης της μόλυνσης του νερού, ώστε,

όταν προκύψει πρόβλημα, να ενημερώνονται οι λουόμενοι και να μην εισέλθουν στα «Harbor Baths».

Οι εγκαταστάσεις αυτές υπάρχουν σε τέσσερα (04) σημεία: • Islands Brygge. • Copencabana. • Svanemølle Beach. • Sluseholmen.

14:00 – 16:00: Συνάντηση με εκπροσώπους του Klimakvarter Organization καθώς και εκπροσώπους του European Green Cities • Παρουσίαση οργανισμών. • Ερωτήσεις – διάλογος. • Επίσκεψη ολοκληρωμένες παρεμβάσεις και σε έργα που είναι σε εξέλιξη.

Η παρουσίαση του κ. Landsay αφορούσε το σχέδιασμό των αστικών παρεμβάσεων από τον οργανισμό «KLIMAKVERDER». Η φιλοσοφία όλων των παρεμβάσεων αποσκοπεί στον περιορισμό του οδικού καταστρώματος και στην επέκταση των χώρων πρασίνων, ώστε οι αστικοί κοινόχρηστοι χώροι να είναι φιλικό και ελκυστικό προς τους πολίτες. Βασικός στόχος της παρέμβασης είναι η ελάττωση των ασφαλτοστρωμένων εκτάσεων κατά 30% Υπολογίζεται ότι οι παρεμβάσεις θα ολοκληρωθούν στα τέλη Οκτωβρίου καθώς τα έργα προχωρούν με εντατικούς ρυθμούς. Εξάλλου, είναι πρωταρχικής σημασίας στο σχεδιασμό του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης όλων των τεχνικών έργων, να ολοκληρώνονται σε ταχύτατο χρονικό ορίζοντα καθώς προκαλούνται αναστάτωση στην ποιότητα ζωής των πολιτών. Στη συνάντηση παραβρέθηκαν και εκπρόσωποι του οργανισμού «European Green Cities», όπου ανέλυσαν κυρίως στοιχεία, που ανέδειξαν την Κοπεγχάγη σε «Ευρωπαϊκή Πράσινη Πρωτεύουσα», όπως: • Το 90% των οικιακών αποβλήτων ανακυκλώνονται. • Πάνω από το 60% των κατοίκων της Κοπεγχάγης χρησιμοποιούν το ποδήλατο ως κύριο μέσο μεταφοράς. • Το δημόσιο σύστημα θέρμανσης στηρίζεται μόνο στην αιολική ενέργεια και στην ενέργεια από βιομάζα. • Περιορισμός της κατανάλωσης νερού κατά εκατό (100) λίτρα την ημέρα ανά κάτοικο, μέχρι το 2017. • Περιορισμός κατά 40% της κατανάλωσης ενέργειας των δημόσιων κτιρίων σε σχέση με το 2010.

16:30 – 18:30: Επίσκεψη στο θαλάσσιο πάρκο ανεμογεννητριών της Κοπεγχάγης • Παρουσίαση οργανισμού. • Ερωτήσεις – διάλογος. • Επίσκεψη στο θαλάσσιο πάρκο ανεμογεννητριών. Πραγματοποιήθηκε επίσκεψη στο θαλάσσιο πάρκο ανεμογεννητριών με συνοδό τον κ. Hans Chr. Soerensen, PhD, εκπρόσωπο του φορέα διαχείρισης του σχετικού οργανισμού (Danish Turbine Owners Association).

Η επίσκεψη ξεκίνησε μια εισαγωγική παρουσίαση του τεχνικού έργου με στοιχεία που αφορούσαν κυρίως το χρόνο και το κόστος κατασκευής, το κόστος λειτουργίας, την ανταποδοτικότητα της επένδυσης καθώς και τα αντισταθμιστικά οφέλη προς την τοπική κοινωνία. Στη συνέχεια, η αποστολή μετέβη με πλωτό μέσο σε μια εκ των ανεμογεννητριών προκειμένου να γίνει περιήγηση στο χώρο παραγωγής της αιολικής ενέργειας. Κατά τη διάρκεια της συνάντησης έγινε εκτεταμένη συζήτηση για την ικανότητα της χώρας μας να προχωρήσει σε ανάλογες επενδυτικές πρωτοβουλίες, καθώς, όπως παρατηρήθηκε από τους συμμετέχοντες, το αιολικό δυναμικό της χώρας μας και ιδιαίτερα της περιοχής της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης είναι ιδιαίτερα ισχυρό και αποτελεί εθνικό πλούτο της χώρας. Η διάρκεια της επίσκεψης ξεπέρασε τις δυο (02) ώρες.

Τετάρτη 25 Ιουνίου 2014

10:30 – 13:30 π.μ. Συνάντηση με τον Οργανισμό Διαχείρισης & Ανάπτυξης της περιοχής Ψrestad
Παρουσίαση της παρέμβασης στην περιοχή Ψrestad.

• Ξεναγήση και επίσκεψη των διαφόρων παρεμβάσεων. Πραγματοποιήθηκε επίσκεψη στο Ψrestad με συνοδό τον κ. Larsen, εκπρόσωπο του φορέα διαχείρισης του σχετικού οργανισμού (BY&HAVN). Η επίσκεψη ξεκίνησε μια εισαγωγική παρουσίαση του τεχνικού έργου με στοιχεία που αφορούσαν κυρίως το χρόνο και το κόστος κατασκευής, το κόστος λειτουργίας, την ανταποδοτικότητα της επένδυσης καθώς και τα αντισταθμιστικά οφέλη προς την τοπική κοινωνία.

Έγινε επίσκεψη σε διάφορα κτίρια (σχολείο, βιβλιοθήκη, πανεπιστήμιο, κτίριο γραφείων εταιριών υψηλής τεχνολογίας) σύγχρονης αισθητικής, πράσινης κατασκευής, φιλικής προς το περιβάλλον και τους χρήστες τους. Η επίσκεψη είχε διάρκεια περίπου τρεις (03) ώρες.

14:00 – 17:00 μ.μ. Ξεναγήση και περιήγηση στο Ψresund Bridge, τη μεγαλύτερη συνδυαστική γέφυρα (αυτοκινητόδρομος και σιδηρόδρομος) στην Ευρώπη.

Πραγματοποιήθηκε επίσκεψη στο Ψresund Bridge, τη μεγαλύτερη συνδυαστική γέφυρα (αυτοκινητόδρομος και σιδηρόδρομος) στην Ευρώπη. Η επίσκεψη ξεκίνησε μια σύντομη παρουσίαση του τεχνικού έργου με στοιχεία που αφορούσαν κυρίως το χρόνο και το κόστος κατασκευής, το κόστος λειτουργίας, την ανταποδοτικότητα της επένδυσης καθώς και τα αντισταθμιστικά οφέλη προς τις τοπικές κοινωνίες Κοπεγχάγη – Δανία και Μάλμο – Σουηδία. Έγιναν εκτεταμένες αναφορές για τα περιθώρια διακρατικής συνεργασίας των δυο χωρών και το μέγεθος της αναπτυξιακής προοπτικής που θέτει το συγκεκριμένο τεχνικό έργο. Η διάρκεια της επίσκεψης ήταν περίπου σαράνταπέντε (45) λεπτά. Η γέφυρα Ψresund έχει μήκος περίπου 8 χιλιόμετρα και συνδέει την Κοπεγχάγη Δανίας με το Μάλμο Σουηδίας ενώ συνδέει οδικά τη σκανδιναβική κερσόνησο με την Κεντρική και Δυτική Ευρώπη.

Βουκουρέστι, Απρίλιος 2014

Ο Σύμβουλος ξεκίνησε τις επαφές με τους στις 17/03/2014 με τους παρακάτω φορείς:

1. Φόρουμ ΜΚΟ της Μαύρης Θάλασσας (Black Sea NGO Forum)
2. Διαχειριστική Αρχή του Κοινού Επιχειρησιακού Προγράμματος «Μαύρη Θάλασσα 2007-2013
3. Νότιο-ανατολικός Οργανισμός Περιφερειακής Ανάπτυξης (South-East Regional Development Agency)
4. Ίδρυμα για την Ανάπτυξη της Κοινωνίας των Πολιτών
5. Δήμος Βουκουρεστίου κατορθώνοντας να έρθει σε επικοινωνία με την κα. Laura Bobarnac, Διευθύντρια της Διαχειριστικής Αρχής του Κοινού Επιχειρησιακού Προγράμματος «Μαύρη Θάλασσα 2007- 2013», με την κα. Mirela Mincă, Επικεφαλή του Τμήματος διεθνών προγραμμάτων και υπηρεσιών συνεργασίας του Δήμου Βουκουρεστίου και με την κα. Diana Alexandru, Διαχειρίστρια έργων του Νοτιο-ανατολικού Οργανισμού Περιφερειακής Ανάπτυξης.

Οργανώθηκαν συναντήσεις με την ομάδα της Διαχειριστικής Αρχής του Κοινού Επιχειρησιακού Προγράμματος «Μαύρη Θάλασσα 2007-2013» για την ενημέρωση του δικτύου σχετικά με το σχεδιασμό του Επιχειρησιακού προγράμματος εν όψει της νέας προγραμματικής περιόδου 2014-2020 και με εκπροσώπους Τμημάτων του Δήμου Βουκουρεστίου για την ενημέρωση του δικτύου σχετικά με το βιώσιμο αστικό περιβάλλον, τον σχεδιασμό πεζοδρόμων και ποδηλατοδρόμων και τη διαχείριση του πρασίνου σε αστικές περιοχές. Οι συναντήσεις ορίστηκαν για την Παρασκευή 4/04/2014 στις 10:00π.μ. στην Δια-

χειριστική Αρχή και στις 12:00μ.μ στον Δήμο Βουκουρεστίου. Μία ημέρα πριν την αναχώρηση του δικτύου, η συνάντηση με την Διαχειριστική Αρχή, κατόπιν απαίτησης της κα. Laura Bobarnac, λόγω έκτακτων υποχρεώσεων της, αναβλήθηκε για τις 14:30 μ.μ.

Η επικοινωνία που είχε ο Σύμβουλος με την κα. Diana Alexandru, Διαχειρίστρια έργων του Νοτιο-ανατολικού Οργανισμού Περιφερειακής Ανάπτυξης τελικά δεν επέφερε κάποια συνάντηση καθώς κατά τις ημέρες επίσκεψης του δικτύου στην πόλη του Βουκουρεστίου διαθέσιμη για συνάντηση ήταν μόνο η κα. Luminita Mihailov, Γενική Διευθύντρια του Οργανισμού. Ο τόπος συνάντησης όμως θα ήταν στην πόλη Braila, η οποία απείχε 2,5 ώρες από το Βουκουρέστι και το δίκτυο ήταν αδύνατο να μετακινηθεί μέχρι εκεί.

Συνάντηση στον Δήμο Βουκουρεστίου

Η κα. Mirela Mincă, επικεφαλής του Τμήματος Διεθνών προγραμμάτων και υπηρεσιών συνεργασίας, υποδέχθηκε τα μέλη του δικτύου και συντόνισε την συζήτηση. Στην συνάντηση συμμετείχαν εκπρόσωποι του Τμήματος Περιβάλλοντος, του Τμήματος μεταφορών, δρόμων και κυκλοφορίας και του Τμήματος Εξωτερικών υποθέσεων και Πρωτοκόλλου. Αρχικά συζητήθηκε το θέμα του επιπέδου μόλυνσης του αέρα, το οποίο έχει μειωθεί λόγω των κυκλοφοριακών ρυθμίσεων, την χρήση μέσων μαζικής μεταφοράς, των ποδηλατοδρόμων και των εστιών πρασίνου στην πόλη. Στην συνέχεια συζητήθηκε η διαχείριση του πρασίνου και παρουσιάστηκε η πιλοτική εφαρμογή των «πράσινων στεγών» που υλοποιεί ο Δήμος σε ορισμένα κτίρια των φοιτητικών εστιών, για την επέκταση του οποίου αναζητείται χρηματοδότηση. Η πόλη του Βουκουρεστίου καλύπτεται από μεγάλες εκτάσεις πάρκων που έχουν δημιουργηθεί με σκοπό την βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων αλλά και την επίτευξη του Ευρωπαϊκού κανονισμού βάσει του οποίου πρέπει να αντιστοιχούν 26 τ.μ. πρασίνου ανά κάτοικο. Βάσει μετρήσεων που έγιναν το 2012 από τον Δήμο αντιστοιχούσαν 24 τ.μ. πρασίνου ανά κάτοικο. Παρουσιάστηκε η πολιτική κοπής των δέντρων που ακολουθεί ο Δήμος, με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, βάσει της οποίας οι δημότες για κάθε δέντρο που επιθυμούν να κόψουν, ακόμη και όταν βρίσκετε σε χώρο ιδιόκτητο, θα πρέπει να πάρουν άδεια από τον Δήμο, ο οποίος θα κρίνει αν είναι απαραίτητο να κοπεί, θα τους ορίσει το είδος των δέντρων που θα φυτευτούν (6 δέντρα για κάθε 1 που κόβεται) καθώς και την ηλικία τους. Κατόπιν, παρουσιάστηκε ο τρόπος συλλογής και διαχείρισης των σκουπιδιών και επισημάνθηκε ότι βρίσκονται σε πρώιμο στάδιο ανακύκλωσης καθώς γίνεται η διαλογή και ο διαχωρισμός τους αλλά δεν γίνεται η επεξεργασία από τον Δήμο. Αναλύθηκε το θέμα των αδέσποτων ζώων διότι αντιμετωπίζουν προβλήματα, παρόλο που υπάρχει αυστηρή νομοθεσία σχετικά με τους ιδιοκτήτες, καθώς διαθέτουν μόνο δύο καταφύγια αδέσποτων ζώων συνολικής χωρητικότητας 2.000 ζώων, όμως τα αδέσποτα ζώα υπολογίζονται σε 65.000. Τέλος, συζητήθηκαν οι πηγές εσόδων του Δήμου οι οποίες είναι οι φόροι από τα σκουπίδια, των φωτισμό, τα πάρκα, τις διαφημίσεις και τις εκδηλώσεις. Η συνάντηση έληξε με την υπόσχεση μελλοντικής συνεργασίας από όλα τα μέλη της.

Συνάντηση στην Διαχειριστική Αρχή του Κοινού Επιχειρησιακού Προγράμματος «Μαύρη Θάλασσα 2007-2013

Η κα. Laura Bobarnac, Διευθύντρια της Διαχειριστικής Αρχής του Κοινού Επιχειρησιακού Προγράμματος «Μαύρη Θάλασσα 2007-2013» υποδέχθηκε τα μέλη του δικτύου και συντόνισε την συζήτηση. Η κα. Bobarnac ξεκίνησε την παρουσίαση του προγράμματος που σχεδιάζεται εν όψει της νέας προγραμματικής περιόδου 2014-2020. Ενημέρωσε τα μέλη του δικτύου ότι δεν θα υπάρχουν αλλαγές σχετικά με τις επιλέξιμες περιοχές και ότι δεν έχει την δυνατότητα ανακοίνωσης των προτεραιοτήτων και του προϋπολογισμού του νέου προγράμματος καθώς μέχρι τις 28/04/2014 η Κοινή Επιτροπή Προγραμματισμού του ENI CBC Black Sea Basin 2014-2020 Προγράμματος, έχει θέσει σε δημόσια διαβούλευση τα αποτελέσματα των κοινωνικο-οικονομικών αναλύσεων της επιλέξιμης περιοχής (SWOT) και τους προτεινόμενους θεματικούς στόχους και προτεραιότητες του σχεδιαζόμενου προγράμματος (<http://www.blacksea-cbc.net/index.php/eng/News/News-Archive/Publicconsultations-on-the-results-of-the-socio-economic-analyses-of-the-eligible-area-SWOTand-on-the-proposed-thematic-objectives-and-priorities-of-the-ENI-CBC-Black-Sea-BasinProgramme-2014-2020>). Στην συνέχεια η Επιτροπή θα συνεδριάσει πιθανότατα στην Τουρκία, όπου και θα επιλεχθούν οι θεματικοί στόχοι, οι προτεραιότητες καθώς και ο καταμερισμός του προϋπολογισμού. Σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα σχεδιασμού του νέου προγράμματος η πρώτη πρόσκληση υπολογίζεται ότι θα ανακοινωθεί στο τέλος του 2015 ή στις αρχές του 2016. Στην συνάντηση συμμετείχαν εκτός από εκπροσώπους της Διαχειριστικής Αρχής και της Κοινής Τεχνικής Γραμματείας, οι οποίοι παρουσίασαν στα μέλη του δικτύου τα σημεία τα οποία θα πρέπει να προσέξουν κατά την διάρκεια υποβολής μιας πρότασης ώστε να αξιολογηθεί θετικά. Σημαντικός θεωρείτε ο ξεκάθαρος ρόλος των εταιρών, η μεταξύ τους σχέση αλλά και η σωστή κατανομή και παρακολούθηση του προϋπολογισμού της πρότασης, ώστε να μην προκύπτουν προβλήματα χρηματοδότησης κατά την υλοποίηση του έργου. Τέλος, οι εκπρόσωποι της Διαχειριστικής Αρχής καθώς και της Κοινής Τεχνικής Γραμματείας δήλωσαν ότι ήταν διατεθειμένοι να απαντήσουν σε κάθε ερώτηση των μελών του δικτύου, που αφορούσε στην υλοποίηση έργων που είναι ήδη ενταγμένα στο Κοινό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μαύρη Θάλασσα 2007-2013» ή σε οποιαδήποτε άλλο διαπεριφερειακό/διασυνοριακό πρόγραμμα αλλά και να μοιραστούν μαζί τους τις εμπειρίες τους από την υλοποίηση τους. Ωστόσο τα μέλη του δικτύου που συμμετείχαν στην συνάντηση δεν αποτελούν μέλη ομάδων έργων που υλοποιούν έργα διασυνοριακής/ διαπεριφερειακής συνεργασίας στον Δήμο τους και για το λόγο αυτό η συνάντηση έληξε με την προσδοκία μελλοντικής συνεργασίας.